ВИЛЕНСКІЙ ВѢСТНИКЪ

ГАЗЕТА ОФФИЦІАЛЬНАЯ, ПОЛИТИЧЕСКАЯ И ЛИТЕРАТУРНАЯ.

ВЫХОДИТЪ ПО ВТОРНИКАМЪ, ЧЕТВЕРГАМЪ И СУББОТАМЪ.

Цѣна: за годъ 10 р., съ пересылкою 12 р.
За полгода . 5 — — 6 —
За 3 мѣсяца . 3 — 3 р. 50 к.
За 1 мѣсяцъ . 1 —

При Виленскомъ Вѣстникѣ выходитъ одинъ разъ въ недѣлю, по пятницамъ, *Виленскій Полицейскій Листокъ*. Цѣна за годъ 3 р., съ пересылкою 4 р. Лица, выписывающія Виленскій Вѣстникъ, за пересылку *Листка* ничего не платятъ.

N. 30. ВТОРНИКЪ

17-го Марта 1864.

Контора редакціи въ Вильнѣ, насупротивъ дворца, въ гимназіальномъ зданіи.

За троекратныя объявленія, какъ казенныя такъ и частныя, взимается за строку 17 к. сер.

За разсылку отдѣльныхъ объявленій взимается за 1000 экз., въ полъ листа 2 р., въ листъ 4 р. с.

СОДЕРЖАНІЕ.

ЧАСТЬ ОФФИЦІАЛЬНАЯ.

ВИЛЬНО.

ЦИРКУЛЯРНОЕ ПРЕДЛОЖЕНІЕ

г. главнаго начальника края, начальникамъ губерній: Виленской, Гродненской, Ковенской, Минской, Витебской и Могилевской.

Отъ 15-го марта 1864 года.

Изъ доходящихъ до меня свѣдѣній о дѣятельности вновь назначенныхъ во ввѣренномъ главному управленію моему краѣ мировыхъ посредниковъ я усматриваю, что нѣкоторые изъ нихъ вполнѣ сознали, какъ значеніе своей должности при настоящихъ обстоятельствахъ, такъ и то направленіе ихъ дѣятельности, которое наиболѣе можетъ принести пользы; находясь постоянно въ своемъ участкѣ, они частыми объѣздами волостей и безпрерывными личными сношеніями съ выборными лицами крестьянскаго управленія и со всѣми крестьянами, облегчили доступъ къ себѣ всѣмъ нуждающимся въ ихъ содѣйствіи, успѣли разъяснить вышедшимъ изъ крѣпостной зависимости крестьянамъ права ихъ и обязанности по Положеніямъ 19-го февраля и помогли дать правильный ходъ столь долго существовавшему здѣсь только на бумагѣ крестьянскому самоуправленію. Неутомимою заботливостью о скоромъ и справедливомъ рѣшеніи дѣлъ по предметамъ ихъ вѣдомства, они заслужили общее уваженіе, неусыпною внимательностью къ правильному удовлетворенію нуждъ крестьянскаго населенія и разумною попечительностью объ огражденіи крестьянъ отъ всякаго незаконнаго требованія и отъ вреднаго вліянія польской пропаганды, а также настойчивымъ стараніемъ устранить на самомъ дѣлѣ препятствія къ народному развитію, они пріобрѣли довѣріе населенія и своимъ вліяніемъ облегчаютъ правительству проведеніе всѣхъ мѣръ, требуемыхъ положеніемъ края для упроченія въ немъ началъ русской народности въ духѣ православія и ослабленія всякаго чуждаго направленія. Сблизившись съ крестьянскимъ населеніемъ, дѣло коего они горячо принимаютъ къ сердцу, они въ тоже время дѣйствуютъ въ согласіи съ достойными представителями сельскаго православнаго духовенства, которое долгое время оставалось единственнымъ руководителемъ народа, и съ полнымъ правомъ могутъ расчитывать на содѣйствіе и уваженіе къ себѣ мѣстныхъ военныхъ и другихъ начальствъ, такъ какъ предстоящее всѣмъ имъ дѣло въ здѣшнемъ краѣ можетъ только потерпѣть отъ разрозненности взглядовъ или разсчетовъ мелкаго самолюбія.

Мнѣ пріятно выразить искреннюю благодарность достойнымъ мировымъ дѣятелямъ которые съ самоотверженіемъ идутъ къ благой цѣли по добровольно избранному ими пути, и увѣрить ихъ, что на нихъ обращено вниманіе правительства.

Къ сожалѣнію не всѣ лица, занимающія нынѣ мѣста мировыхъ посредниковъ, соотвѣтствуютъ требованіямъ, которыя и въ сознаніи сельскаго населенія и въ видахъ правительства предъявляются, какъ необходимое условіе для достойнаго исполненія этой обязанности. Многіе, живя въ городахъ, рѣдко посѣщаютъ свои участки, ограничиваются формальною отпискою, остаются чужды народу и его потребностямъ и, устраняя себя отъ вызываемой обстоятельствами живой дѣятельности, подчиняются безъ всякой мысли о пользѣ дѣла разнымъ вліяніямъ, имѣя одну цѣль, чтобы ихъ ничто не тревожило въ ихъ бездѣйствіи; будучи совершенно равнодушны къ дѣлу развитія и укрѣпленія русской народности, пробужденія въ крестьянахъ яснаго пониманія дарованныхъ имъ правъ и разумнаго сознанія возложенныхъ на нихъ обязанностей и къ необходимому распространенію русской грамотности, а съ нимъ и прочныхъ началъ образованія, такія лица приносятъ здѣсь весьма мало пользы и стоятъ къ народу въ такихъ же отношеніяхъ, какъ бывшіе мѣстные чиновники, которыхъ онъ до сего времени имѣлъ весьма основательныя данныя не считать къ себѣ доброжелательными.

Считаю необходимымъ просить ваше превосходительство сообщить гг. мировымъ посредникамъ такой взглядъ мой на ихъ дѣятельность, для чего и имѣю честь препроводить къ вамъ „ „экземпляровъ настоящаго отношенія; вмѣстѣ съ тѣмъ, вы, милостивый государь, не оставите постоянно внушать гг. мировымъ посредникамъ ввѣренной вамъ губерніи, что, независимо точнаго исполненія обязанностей, возложенныхъ положеніями 19-го февраля 1861 г., они должны пріобрѣсти личною своею дѣятельностію уваженіе и сочувствіе сельскаго населенія, направляя всѣ свои дѣйствія къ поднятію въ немъ духа русской народности, и къ противодѣйствію польской пропагандѣ, слѣдуя примѣру лицъ, которыя въ этомъ уже успѣли достигнуть хорошихъ результатовъ. А какъ сему можетъ содѣйствовать постоянное пребываніе гг. мировыхъ посредниковъ въ участкѣ и частые объѣзды волостей, то я поручаю вашему превосходительству предложить гг. мировымъ посредникамъ избрать себѣ мѣста жительства среди своихъ участковъ; для облегченія же ихъ въ отысканіи удобнаго помѣщенія разрѣшаю вамъ, милостивый государь, дѣлать распоряженіе объ отводѣ имъ онаго въ помѣщичьихъ домахъ секвестрованныхъ имѣній по надлежащемъ сношеніи съ палатою государственныхъ имуществъ.

Подписалъ: Генералъ отъ инфантеріи МУРАВЬЕВЪ.

Опредѣленъ: губернскій секретарь Архангельскій, столоначальникомъ Пружанскаго уѣзднаго полицейскаго управленія, съ зачисленіемъ въ этой должности съ 18 января сего года. Причислены къ губернскому правленію: исправляющій должность мироваго посредника, Сокольскаго уѣзда, колл. сов Байковъ, и судебный слѣдователь 3-го участка Гродненскаго уѣзда, колл. секр. Давидовскій. Переведенъ: приставъ 2-го стана Пружанскаго уѣзда, отставной поручикъ Жабицкій, на такую же должность 5-го стана того же уѣзда. Уволенъ: приставъ 5-го стана Пружанскаго уѣзда, отставной маіоръ Темюевъ. Опредѣлены: дворянинъ Францъ Рафаиловичъ Кузьмицкій, помощникомъ столоначальника Гродненской палаты гражданскаго суда; колл. секр. Добротинъ, исправляющимъ должность судебнаго слѣдователя 3-го участка Гродненскаго уѣзда и канцелярскій служитель Бѣльской дворянской опеки, Владиславъ Крассовскій, архиваріусомъ въ тамошнемъ уѣздномъ судѣ. Перемѣщенъ: бухгалтеръ Сокольской городовой думы, губ. секретарь Яковъ Олѣевскій, на таковую же должность въ Гродненскій городовый магистратъ. Уволены: состоящій въ штатѣ Гродненской палаты гражданскаго суда, колл. секр. Юльянъ Юнгъ; засѣдатель Пружанскаго уѣзднаго суда, штабсъ-капитанъ Каменской; — Подверженные аресту: голова Гоніондзкой городовой думы, Косаковскій и секретарь Піотровскій; — по прошенію: бухгалтеръ Гродненскаго городоваго магистрата, губ. секр. Залѣскій и столоначальникъ губ. секр. Коленда. Исключенъ: помощникъ столоначальника Гродненской палаты гражданскаго суда Романъ Надольскій. (Грод. Губ. В. N. 10)

СПИСОКЪ

лицамъ, награжденнымъ ВЫСОЧАЙШЕ установленными медалями, за содѣйствіе къ истребленію мятежническихъ шаекъ и вообще за особую преданность правительству.

ПО ГРОДНЕНСКОЙ ГУБЕРНІИ.

Съ надписью „за храбрость“ для ношенія въ петлицѣ на Георгіевской лентѣ.

32. Крестьянинъ гродненскаго уѣзда, ляхновской волости, дер. Ермоличъ, Яковъ ПОЦИКОВСКІЙ (онъ же ПУСЛОВСКІЙ).
33. Старшина черчевской волости, пружанскаго уѣзда, Григорій ВЕРЕМЕИЧИКЪ.
34. Свислочскаго сельскаго караула дер. Гринокъ, крестьянинъ Григорій КАСЦЮКЪ

Крестьяне Острожскаго сельскаго караула дер. Пребькова:

35. Викентій БАВАРЧУКЪ.
36. Павелъ ДЕЛЕСЕЦЪ.
37. Касперъ БАВАРЧУКЪ,
38. Григорій ГЕРОСЪ.
39. Якубъ ДЕЛЕСЯКЪ.
40. Крестьянинъ вилковыскаго уѣзда, зельвянской волости д. Кривоконной, Юрій ГЕНІУСЪ.

Брестскаго уѣзда, домачевской волости, крестьяне сельскихъ обществъ:

41. Новосельскаго— Григорій БАНДУРСКІЙ.
42. Липневскаго — Ѳедоръ СИМОСЕНОКЪ.
43. Колонистъ, колоніи Нейдорфъ, Иванъ ЗЕЛЕНТЪ.

Конные ратники сельскихъ карауловъ въ м. Семятичахъ и г. Дрогичинѣ, крестьяне:

44. Михаилъ МУЧКА.
45. Иванъ ОЛЕНЮКЪ.
46. Павелъ КУЧЕРОВСКІЙ.
47. Францишекъ ДАНЕЛЮКЪ.
48. Свислочскаго сельскаго караула, крестьянинъ Константинъ КАМЕНОВСКІЙ.

Съ надписью „за Усердіе“ для ношенія на груди на Анненской лентѣ:

Крестьяне Слонимскаго уѣзда:

49. Волости Деревно, Степанъ ЛОЙКО.
50. Бышенской волости, церковный староста Іосифатъ МАСЛОВСКІЙ.
51. Василій СТРАКОВИЧЪ.
52. Игнатій САМУСИКЪ.
53. Минковецкаго общества д. Вонивцы, сокольскаго уѣзда, Иванъ РЯБИЧКО.
54. Отставной рядовой изъ гусарскаго императора австрійскаго полка, Иванъ НОРЕЛЪ.

Крестьяне бѣльскаго уѣзда, дер. Піотькова:

55. Антонъ ПУСЕЛЬЧИКЪ.
56. Францишекъ СВИДЕРСКІЙ.
57. ОСТРОГАЙЛО.
58. Францишекъ ПОПЛАВСКІЙ.
59. Юзефъ ПОПЛАВСКІЙ.
60. Викентій ИГНАТОВСКІЙ.
61. Временно-обязанный крестьянинъ толочшанской волости того же уѣзда, Иванъ ЯНУШКО.
62. Слонимскій еврей Копецъ ПОРОЗОВСКІЙ.
63. Крестьянинъ турослянскаго общества д. Туросли-Костельной, бѣлостокскаго уѣзда, староста сельскаго караула, Иванъ ДРИЛЬ.
64. Крестьянинъ того же уѣзда завыковскаго общества дер. Помыгачи, староста сельскаго караула, Андрей ЛУПИНСКІЙ.
65. Волковыскаго уѣзда м. Изабелины, проживающій въ г. Бѣлостокѣ, еврей Янкель ЛЯНГБАРТЪ.
66. Старшина сокольскаго уѣзда, каменковскаго сельскаго общества, крестьянинъ д. Новой Веси, Францъ МАРЦИНЧИКЪ.
67. Рендантъ прусской таможни пограничной прусской деревни Длотовель, Леопольдъ ЗЕТЕКЪ.

Изъ вышепоименованныхъ лицъ *Григорій Веремейчикъ*, въ сентябрѣ мѣсяцѣ прошлаго года, освѣдомившись о появленіи въ окрестностяхъ д. Чергева шайки мятежниковъ, наскоро собралъ всѣхъ наличныхъ мущинъ и женщинъ своей волости, которые, вооружась кольями, топорами, ухватами и чѣмъ попало, отправились въ лѣсъ, окружили со всѣхъ сторонъ притонъ, гдѣ скрывались мятежники, и не смотря на покушенія ихъ прорваться чрезъ цѣпь и уйти, при чемъ они сдѣлали нѣсколько выстрѣловъ, крестьяне, ободряемые Веремейчикомъ, который носился на своемъ конѣ передъ цѣпью въ качествѣ главнокомандующаго, всякій разъ, помахиваньемъ дубинъ, отбивали имъ охоту вступать въ рукопашный бой. Это продолжалось болѣе 4 часовъ, до тѣхъ поръ, пока не подоспѣлъ отрядъ войскъ изъ ближайшаго мѣстечка, который разбилъ окончательно шайку и взялъ въ плѣнъ 6 человѣкъ

Константинъ Каленовскій 30 августа минувшаго года состоялъ при отрядѣ маіора Шульженки и ѣхалъ на своемъ конѣ впереди, чтобы указывать дорогу. Напавъ на слѣдъ шайки числомъ болѣе 100 человѣкъ, Каленовскій, не обращая никакого вниманія, что отдѣлился на значительное разстояніе, отъ слѣдовавшаго за нимъ отряда, поскакалъ во весь опоръ на мятежниковъ, которые встрѣтили его цѣлымъ залпомъ, но не смотря на то, онъ съ тесакомъ въ рукахъ продолжалъ гоняться за мятежниками, поражая ударами попадавшихся на дорогѣ, и одного изъ нихъ, вооруженнаго двухствольнымъ ружьемъ, взялъ въ плѣнъ.

Яковъ Поциховскій, находясь въ составѣ Индурскаго сельскаго караула въ сентябрѣ прошлаго года, отправился съ товарищами отыскивать мятежниковъ. Узнавши отъ проходившей женщины, что какіе-то брадяги переправились на лодкѣ чрез р. Свислочь и слѣдуя далѣе по указанному направленію, онъ вскорѣ замѣтилъ 4 вооруженныхъ людей на противуположномъ берегу. Не думая долго о послѣдствіяхъ, Поциховскій бросился на своемъ конѣ въ рѣку, переплылъ на другую сторону, заскакалъ впередъ и заставилъ мятежниковъ, растерявшихся отъ внезапнаго нападенія и криковъ, бросить оружіе и обратиться въ бѣгство. Подоспѣвшіе товарищи догнали бѣгущихъ и взявъ ихъ въ плѣнъ довершили побѣду.

19-го мая прошлаго года шайка вооруженныхъ мятежниковъ числомъ болѣе 100 человѣкъ прибыли въ Бытень, гдѣ въ то время совершалось Богослуженіе и крестьяне находились въ церкви. При выходѣ ихъ изъ храма начальникъ шайки прочелъ манифестъ революціоннаго комитета и требовалъ отъ прихожанъ, подъ угрозою смерти, присяги на вѣрность польскому правительству. Смущенная толпа, въ виду вооруженной силы, оставалась нѣкоторое время подъ вліяніемъ страха, но это продолжалось недолго, крестьяне Іосафатъ *Масловскій*, Василій *Страковичъ* и Игнатій *Самусикъ* бодро выступили и съ крикомъ: „прочь, мятежники! не слушайте, громада, ихъ бредней!“ воодушевили своихъ односельцевъ и заставили мятежниковъ отказаться отъ дальнѣйшихъ покушеній и удалиться изъ мѣстечка.

ИСТОРИЧЕСКІЯ ЗАМѢТКИ

О ЛИТВѢ.

(*Соч. П. В. Кукольника.*)

(Продолженіе. См. № 29).

Въ продолженіи болѣзни короля Крымскіе Татары, въ числѣ тридцати тысячъ человѣкъ, сдѣлали нашествіе на Литву. Оставивъ подъ Клецкомъ, близъ истока Нѣмана, десять тысячъ, прочіе пустились въ разныя мѣста для грабежа. Больной король, получивъ о томъ извѣстіе, приказалъ собирать войско. Можно судить до какой степени безпорядка довели государство начавшіе въ немъ укореняться недостатки Польскаго управленія. Литва, которая при Гедиминѣ, Ольгердѣ, Витовтѣ, выводила мгновенно въ поле громадныя ополченія, быстро возобновляла свои силы и являлась въ грозномъ видѣ даже послѣ жесточайшихъ пораженій, теперь, въ роковую свою минуту, не могла, для спасенія отечества, собрать болѣе трехъ тысячъ ратниковъ. Мало того; эта малочисленная рать, не хотѣла идти противъ непріятеля безъ короля, котораго присутствіе, вмѣсто пользы, составляло только для ней лишнее бремя и препятствіе. Прежде на голосъ великаго князя собирались многочисленныя ополченія, движимыя и направляемыя одною волею, одушевленныя одною мыслію. Теперь такъ называемая шляхта, составлявшая исключительную касту ратныхъ людей, перенимая часъ отъ часу болѣе отъ Польской шляхты своеволія и прихотей, часто не могла во время составить достаточнаго числа ратниковъ, для отраженія, тѣмъ менѣе для предупрежденія опасности. Духъ безпокойства и своеволія усиливался часъ отъ часу болѣе между этой шляхтой. Это были уже не тѣ защитники отечества, кои съ самоотверженіемъ несли на пользу ему жизнь свою и отстаивали грудію его безопасность и славу! Это уже родъ наемниковъ, заставляющихъ себѣ платить за кровь свою, грозящихъ удаленіемъ съ поля битвы при неполученіи платы, и наконецъ рѣшающихся поднимать руки на вождей своихъ, не могшихъ удовлетворить ихъ прихотямъ, какъ то увидимъ ниже.

Не смотря на тяжкую болѣзнь свою, Александръ рѣшился удовлетворить странному желанію войска и отправился за нимъ въ сопровожденіи Елены. Доѣхавъ до Лиды, онъ не могъ уже продолжать путешествія. Тѣлесныя силы совершенно оставили его. Тамъ онъ составилъ завѣщаніе, которымъ назначилъ по себѣ наслѣдникомъ брата своего Сигизмунда, поручивъ его попечительству супругу. Непріятель быстро приближался къ Лидѣ. Опасность, въ которой находился король, пробудила наконецъ чувства долга и совѣсти въ шляхтѣ, которая со всѣхъ сторонъ начала стекаться въ Лиду. Но при всемъ томъ число его достигло не болѣе семи тысячъ. Положено было отправить больнаго короля въ Вильно. Преодолѣвъ величайшія трудности, и избѣжая очевидной опасности, Александръ прибылъ наконецъ въ столицу. Въ это время Глинскій, принявъ начальство надъ войскомъ, выступилъ отважно противъ несравненно многочисленнѣйшаго непріятеля. Встрѣтивъ татаръ въ семи верстахъ отъ города, онъ разбилъ ихъ на голову. Вѣсть о томъ утѣшила короля въ послѣднія минуты его жизни; вскорѣ по полученіи ея онъ умеръ 19 августа 1506 года.

Потери, понесенныя Литвою въ царствованіе Александра были весьма ощутительны. Казалось сначала онъ понялъ, что союзъ съ Россіей составлялъ единственное средство къ укрѣпленію могущества и утвержденію благосостоянія его государства; но онъ не умѣлъ пользоваться ни родствомъ съ могущественнымъ сосѣдомъ, ни урокомъ, какимъ могъ бы просвѣтить его примѣръ отца. Увлекшись духомъ ложно понятаго благочестія и сдѣлавшись орудіемъ фанатическаго духовенства, ожесточилъ противъ себя большую часть подданныхъ и тестя своего обратилъ въ непріятеля. Такимъ образомъ, потерявъ весь лѣвый берегъ Днѣпра, лишилъ государство преимущественнѣйшей, можно даже сказать, существенной силы, преслѣдуя и приведя въ уныніе Литовскую Русь, и предавъ ее на жертву хищничеству Татаръ.

Одно только Вильно въ царствованіе Александра пріобрѣло многія выгоды, украсилось новыми зданіями, и обогатилось по причинѣ почти безпрерывнаго пребыванія въ немъ королевской фамиліи. Торговля съ Русскими, привозившими мѣховые товары, производилось дѣятельно; немалымъ содѣйствіемъ къ тому служило устройство гостиннаго двора. Успѣхъ сношенія съ Россіей затрудняло одно только Латинское духовенство, поселившее отвращеніе къ Русскимъ, которыхъ силилось обратить въ Латинство. Александръ призвалъ въ Вильно Доминиканов и помѣстилъ ихъ при костелѣ св. Духа, снабдивъ ихъ фундушемъ, и мѣстами для построекъ. Съ тѣхъ поръ одинъ изъ этихъ монаховъ былъ всегда каѳедральнымъ проповѣдникомъ. При Александрѣ устроенъ и увеличенъ былъ арсеналъ въ верхнемъ замкѣ, и учрежденъ Литовскій монетный дворъ. Стараніемъ королевы Елены построена Русская церковь св. Духа и исправлены прежнія церкви, въ чемъ никакъ не могъ ей воспрепятствовать Александръ, не смотря на привиллегію Казиміра, о которой упомянуто выше; наконецъ при Александрѣ построенъ громадный Бернардинскій костелъ, вмѣсто бывшаго деревянаго, и при немъ прекрасный маленькій костелъ св. Анны въ готическомъ вкусѣ.

Сигизмундъ не засталъ уже брата въ живыхъ, только присутствовалъ при его погребеніи, которое совершилось съ необыкновеннымъ великолѣпіемъ. Тѣло его похоронено въ часовнѣ каѳедральнаго собора, близъ того мѣста, гдѣ покоились останки брата его Казиміра.

Въ десятый день послѣ погребенія Александра, Литовскіе вельможи возвели на великокняжескій престолъ Сигизмунда, 20 октября 1506 года, не сносясь по этому предмету съ Польшею, чѣмъ явственно доказала, что Литва сохранила еще свою самостоятельность и не смотря на всѣ старанія потомковъ Ягайлы, почитали себя совершенно отдѣльнымъ государствомъ, недумая о соединеніи съ Польшею, и не считая это за особенную важность.

Поляки, съ своей стороны невыпускали изъ виду Литвы. Со смертію Александра они утратили вліяніе на дѣла ея. Чтобы возобновить его не было другаго средства, какъ провозгласить королемъ польскимъ новаго великаго князя Литовскаго. Это было одно средство къ утвержденію предположеннаго соединенія двухъ народовъ; и Поляки взялись за него поспѣшно. Вскорѣ послѣ коронаціи въ Вильнѣ совершилась другая въ Краковѣ, и Сигизмундъ вступилъ на Польскій престолъ.

(Продолженіе впредь)

ЖУРНАЛЪ

Гродненскаго губернскаго по крестьянскимъ дѣламъ присутствія.

Августа 8 дня 1863 г.

Слушали:

Нѣкоторыя замѣчанія членовъ отъ министерства внутреннихъ дѣлъ повѣрочныхъ коммисій, сдѣланныя ими во время объѣзда волостей крестьянъ, вышедшихъ изъ крѣпостной зависимости, для наблюденія за производствомъ новыхъ выборовъ сельскихъ и волостныхъ должностныхъ лицъ.

Изъ замѣчаній этихъ оказывается, что подъ вліяніемъ бывшихъ мировыхъ учрежденій, общественное крестьянское управленіе находилось въ самыхъ неблагопріятныхъ условіяхъ: права крестьянъ, дарованныя имъ Положеніями 19-го февраля 1861 года, оставались имъ почти повсемѣстно неизвѣстны; вслѣдствіе сего волостные старшины, назначенные по большей части по настоянію помѣщиковъ и бывшихъ мировыхъ посредниковъ, въ видахъ огражденія ихъ личныхъ интересовъ и стѣсненія самостоятельности крестьянъ, распоряжались самоуправно, подъ руководствомъ ихъ или поставленныхъ отъ нихъ писарей, общественными дѣлами, а волостные и сельскіе сходы неимѣли бы надлежащаго значенія; сельскіе старосты были по преимуществу нарядчиками на господскія работы и ограничивались надзоромъ за ихъ исправностью; крестьяне, по распоряженію своихъ должностныхъ лицъ, поддерживаемыхъ помѣщиками, подвергались тѣлеснымъ наказаніямъ въ совершенно произвольномъ размѣрѣ; о волостномъ судѣ и понятія крестьяне не имѣли; дѣла спорныя между крестьянами рѣшались старшинами или волостными писарями, а судьи прикладывали только свои печати къ рѣшенію, записываемому въ книгу приговоровъ волостнаго схода: часто также крестьяне теряли время и несли напрасныя издержки, обращаясь въ своихъ спорахъ въ общія присутственныя мѣста.

Хотя въ настоящее время произведены крестьянами новые выборы сельскихъ старостъ и волостныхъ старшинъ совершенно независимо, съ отстраненіемъ всякаго посторонняго вліянія, но имѣя въ виду незнакомство крестьянъ съ правами, признанными за ними Положеніемъ 19-го февраля, а должностныхъ лицъ съ лежащими на нихъ обязанностями, водворенный прежнимъ мировымъ учрежденіемъ безотчетный порядокъ управленія и возникшія отъ того привычки къ самоуправству, наконецъ дурное вліяніе волостныхъ писарей, которые, по совершенному недостатку надежныхъ лицъ, не могли быть тотчасъ всѣ замѣнены новыми, губернское присутствіе находитъ необходимымъ обратить вниманіе лицъ, вновь назначенныхъ къ исправленію должностей мировыхъ посредниковъ преимущественно во 1-хъ на правильное развитіе крестьянскихъ общественнаго управленія и суда, въ предѣлахъ, допущенныхъ законоположеніями 19-го февраля, и во 2-хъ на защиту правъ крестьянъ, дарованныхъ Положеніемъ, правъ, нарушаемыхъ бывшими помѣщиками, ихъ управляющими и чиновниками.

Для достиженія *первой цѣли* мировые посредники приглашаются: 1) пользоваться всѣми случаями, чтобы познакомить крестьянъ съ статьями общаго положенія о крест., опредѣляющими какъ права ихъ по управленію, завѣдыванію мірскими дѣлами и суду, такъ и обязанности должностныхъ лицъ — и 2) постоянно наблюдать, особенно въ первое время, за точнымъ примѣненіемъ узаконеній. Вслѣдствіе сего слѣдуетъ объяснять крестьянамъ, что всѣ дѣла по общественному хозяйству, по распоряженію мірскими сборами въ предѣлахъ сельскаго общества и по возникающимъ отсюда спорамъ, подлежатъ рѣшенію сельскаго схода при участіи сельскаго старосты, который обязанъ приводить приговоръ въ исполненіе. Дѣла общественныя, касающіяся цѣлой волости, должны быть разбираемы самимъ волостнымъ сходомъ при участіи волостнаго старшины, а волостной писарь только записываетъ рѣшенія въ особую книгу; точное и непремѣнное ихъ исполненіе лежитъ на обязанности волостнаго старшины. По этому никакихъ расходовъ изъ общественныхъ суммъ, сельскихъ или волостныхъ, не должно быть допускаемо безъ надлежащаго приговора сходовъ; имъ также принадлежитъ раскладка казенныхъ и земскихъ повинностей, налагаемыхъ на общество Правительствомъ, учетъ волостнаго старшины и сельскихъ старостъ, повѣрка ихъ дѣйствій и свидѣтельствованіе приходо-расходныхъ книгъ, которыя писаря должны вести самымъ акуратнымъ образомъ.—

Дѣла по искамъ между крестьянами и по маловажнымъ проступкамъ, какъ указано въ Общемъ положеніи, должны быть обращаемы на волостные суды, значеніе коихъ мировые посредники должны стараться уяснить и поднять въ глазахъ крестьянъ; имъ слѣдуетъ указывать на выгоды скораго и обеспеченнаго гласностью словеснаго разбирательства, освобожденія отъ издержекъ и проволочекъ, неизбѣжныхъ при производствѣ въ обыкновенныхъ присутственныхъ мѣстахъ. При разборѣ дѣлъ, ни старшина, ни писарь не долженъ вмѣшиваться или принимать участіе въ сужденіяхъ; первый не можетъ даже присутствовать, а писарь только вноситъ приговоръ въ особую книгу; непремѣнное исполненіе рѣшеній лежитъ на сельскихъ старостахъ подъ наблюденіемъ волостнаго старшины. Желательно, чтобы мировые посредники, не принимая непосредственнаго участія въ составленіи рѣшенія, помогали бы, особенно въ началѣ, крестьянамъ-судьямъ своими совѣтами и замѣчаніями, и объясняли имъ всю важность постановляемаго ими приговора, на который въ предѣлахъ предоставленной суду власти недопускается жалобъ. Съ этой цѣлью полезенъ также просмотръ прежнихъ приговоровъ сходовъ и судовъ, записанныхъ въ книги, которыя мировые посредники могутъ требовать при посѣщеніи волостей для указанія встрѣчающихся неправильностей. Въ настоящихъ обстоятельствахъ необходимо, чтобы сельскія и волостныя должностныя лица исполняли въ точности всѣ полицейскія обязанности, лежащія на нихъ по Положенію и по особымъ распоряженіямъ г. главнаго начальника края. Понимая всю важность поддержанія въ крестьянахъ выказанной этимъ сословіемъ преданности Правительству, мировые посредники должны стараться внушать имъ пользу мѣръ, принимаемыхъ Правительствомъ къ обеспеченію спокойствія края, устройствомъ сельскихъ карауловъ, строгимъ надзоромъ за всѣми подозрительными лицами и проч. и побуждать ихъ къ усердному участію въ дѣлѣ, къ которому ихъ нынѣ съ довѣріемъ призываютъ, объясняя, что этимъ они могутъ доказать свою преданность и благодарность ГОСУДАРЮ ИМПЕРАТОРУ за ЕГО къ нимъ милости. Особенное вниманіе надлежитъ мировымъ посредникамъ обращать на то, чтобы волостные писаря были единственно писарями, чтобы въ дѣла общественныя и судебныя ни подъ какимъ предлогомъ не вмѣшивались, а вели только въ исправности всѣ книги и необходимую переписку; при неблагонадежности или неблагопріятномъ вліяніи не оставлять ихъ въ должностяхъ и вообще стараться замѣнить нынѣшнихъ писарей людьми русскаго происхожденія.

Въ отношеніи ко *второй цѣли* необходимо принять во вниманіе, что всего болѣе можетъ содѣйствовать развитію въ народѣ правильнаго понятія о правахъ и обязанностяхъ — огражденіе крестьянъ отъ произвола; по этому, при настоящемъ положеніи крестьянскаго управленія, полезно, чтобы мировые посредники приняли на себя обязанность защиты правъ и интересовъ крестьянъ отъ нарушенія ихъ бывшими помѣщиками, управляющими и чиновниками; она можетъ быть основана на томъ главномъ началѣ, чтобы крестьяне, не позволяя себѣ неповиновенія или самовольныхъ поступковъ, исполняли безпрекословно всякое формальное требованіе, даже еслибъ находили его несправедливымъ, но по исполненіи жаловались бы мировому посреднику, который, смотря по роду нарушенія и въ предѣлахъ предоставленной ему власти, или самъ возстановляетъ нарушенное право, или дѣлаетъ представленіе г. начальнику губерніи.

Наконецъ въ виду особенности настоящаго положенія уѣздовъ, подчиненныхъ военнымъ начальникамъ, губернское присутствіе полагалобы предложить имъ оказывать всякое содѣйствіе назначаемымъ мировымъ посредникамъ и доставлять средства къ безопаснымъ проѣздамъ.

О таковомъ постановленіи сообщить исправляющимъ должность мировыхъ посредниковъ копіею съ журнальной статьи, а военнымъ начальникамъ дать отъ лица г. начальника губерніи надлежащее предписаніе.—

(Подлинное: за подписомъ гг. предсѣдателя, членовъ присутствія и скрѣпою секретаря).

Мѣщанинъ Шавельскаго уѣзда Альбинъ Верблюгевичъ, по произведенному надъ нимъ военному суду, по полевому уголовному уложенію, оказался виновнымъ въ нахожденіи въ нѣсколькихъ разбойническихъ шайкахъ, возмущеніи крестьянъ, неоднократномъ разбойномъ нападеніи для грабежа на дома мирныхъ жителей и на мѣстныя сельскія управленія, причемъ въ нѣкоторыхъ случаяхъ разбоевъ онъ былъ главнымъ зачинщикомъ или распорядителемъ и въ участіи съ другими мятежниками въ повѣшеніи двухъ женщинъ изъ м. Жадова. За эти преступленія Верблюгевичъ, по приговору военнаго суда, утвержденному мѣстнымъ начальствомъ, подвергнутъ смертной казни, повѣшеніемъ, 6 сего марта, въ 10 часовъ утра, въ г. Шавляхъ, Ковенской губерніи.

Ст. Петербургъ, 15 марта.

ПРЫКАЗЪ ВОЕННАГО МИНИСТРА.

Февраля 26, № 68. Государь Императоръ Высочайше повелѣть соизволилъ:

1) Въ составѣ динабургской крѣпостной артиллеріи, независимо отъ существующихъ крѣпостныхъ артиллерійскихъ: роты N. 4-го и полуроты N. 5-го, сформировать еще новую крѣпостную артиллерійскую роту, съ присвоеніемъ ей N. 6-го и въ такомъ же составѣ чиновъ, какой опредѣленъ штатами для крѣпостныхъ ротъ, на основаніи положенія Высочайше утвержденнаго 23-го іюня 1859 года.

2) Двумъ ротамъ и полуротѣ динабургской крѣпостной артиллеріи, на военное время, при оборонительномъ вооруженіи крѣпости, присвоить составъ строевыхъ и нестроевыхъ чиновъ, согласно съ Высочайше утвержденнымъ въ маѣ 1863 года положеніемъ о приведеніи въ усиленный составъ кронштадтскихъ крѣпостныхъ артиллерійскихъ ротъ,— при чемъ вышеупомянутыя роты и полуроту привести въ усиленный составъ нынѣ же.

3) Прибавляемыхъ, въ упомянутыя роты и полуроту, на военное время, офицеровъ содержать по штатамъ и въ мирное время, съ дозволеніемъ имѣть ихъ въ безсрочномъ и продолжительномъ отпускахъ, а нижнихъ чиновъ, полагаемыхъ по штату военнаго времени, по примѣру прочихъ крѣпостныхъ ротъ, содержать на мирное время въ отпускахъ безусловно.

4) Ротамъ и полуротѣ динабургской крѣпостной артиллеріи, на время, пока онѣ будутъ находиться въ усиленномъ составѣ чиновъ по штату военнаго времени, производить отъ коммисаріата, на одинаковомъ основаніи съ ротами и полуротами крѣпостной артиллеріи: с.-петербургской, кронштадтской, свеаборгской, выборгской, динаминдской, николаевской, керченской и крѣпостей Царства Польскаго,— на канцелярскіе расходы въ каждую роту по 30 р., а въ полуроту по 15 р. въ годъ,— и

5) Затѣмъ крѣпостныя роты N. 4 и 6-го и полуроту N. 5-го динабургской крѣпостной артиллеріи содержать въ составѣ чиновъ, опредѣленномъ утвержденною 21-го февраля штатною вѣдомостію. (Р. И. N. 55).

О порядкѣ опредѣленія, перемѣщенія и увольненія губернскихъ и уѣздныхъ стряпчихъ.

Государь Императоръ, разсмотрѣвъ послѣдовавшія въ государственномъ совѣтѣ мнѣнія, относительно порядка опредѣленія и увольненія губернскихъ и уѣздныхъ стряпчихъ, Высочайше повелѣть соизволилъ: въ замѣнъ статей 2464, 2465, 2467, 4703 и § 1-го приложенія къ статьѣ 83 общ. губерн. учреж. (св. зак. 1857 г. т. II, ч. 1. по прод. 1863 г. ч. 1) постановить: 1) Губернскіе стряпчіе опредѣляются и увольняются министромъ юстиціи. 2) Губернскіе стряпчіе увольняются въ отпускъ на одинъ мѣсяцъ губернскими правленіями, съ согласія губернскихъ прокуроровъ и съ доведеніемъ о томъ каждый разъ, начальниками губерній до свѣдѣнія министра юстиціи. Отсрочка же по таковымъ отпускамъ, или увольненіе въ отпускъ болѣе чѣмъ на одинъ мѣсяцъ допускается не иначе, какъ съ согласія министра юстиціи. 3) Губернскіе стряпчіе, подчиняясь прокурорамъ, состоятъ въ вѣдѣніи министра юстиціи и имъ однимъ аттестуются. Посему и выдача имъ аттестатовъ изъ губернскихъ правленій производится согласно съ тѣми свѣдѣніями, какія доставитъ, о службѣ ихъ, министерство юстиціи губернскому прокурору при самомъ распоряженіи объ увольненіи сихъ стряпчихъ отъ должностей. 4) Уѣздные стряпчіе опредѣляются и увольняются министромъ юстиціи или изъ кандидатовъ, представленныхъ губернскимъ прокурорамъ, или же изъ другихъ лицъ, по усмотрѣнію министра юстиціи. 5) Въ отмѣну статьи 4091 т. II, т. 1 общ. губерн. учрежд. по продолж. 1863 г. ч. 1, губернское правленіе не переводитъ уѣздныхъ стряпчихъ изъ одного уѣзда въ другой и не удаляетъ ихъ отъ должности, не представивъ предварительно, чрезъ губернскаго прокурора, министру юстиціи о побудительныхъ къ тому причинахъ и не получивъ отъ него на сіе разрѣшеніе, исключая того случая, когда удаленіе отъ должности послѣдуетъ по приговору уголовной палаты. 6) Объ опредѣленіи и увольненіи, какъ губернскихъ, такъ и уѣздныхъ стряпчихъ, отдается въ приказахъ по министерству юстиціи. (Биржь. Вѣд. N. 69.)

О временномъ штатѣ чинамъ и окладамъ полицейскихъ управленій Рижско-Динабургской и Динабурго-Витебской желѣзныхъ дорогъ.

ГОСУДАРЬ ИМПЕРАТОРЪ, по всеподданнѣйшему докладу главноуправляющаго путями сообщенія и публичными зданіями, Высочайше соизволилъ въ 26-й день декабря 1863 года, утвердить временной штатъ чинамъ и окладамъ полицейскихъ управленій Рижско-Динабургской и Динабурго-Витебской желѣзныхъ дорогъ, съ тѣмъ чтобы управленія эти, при исполненіи служебныхъ по дорогѣ обязанностей, руководствовались Высочайше утвержденнымъ 27-го іюля 1861 года положеніемъ о полицейскихъ управленіяхъ С.-Петербурго-Варшавской и Московско-Нижегородской желѣзныхъ дорогъ. (Рус. Инв. N 59.).

Высочайшими указами, послѣдовавшими 3-го (15-го) сего марта, по представленіямъ намѣстника въ царствѣ Польскомъ: главный директоръ предсѣдательствующій въ правительственной коммисіи внутреннихъ дѣлъ Александръ ОСТРОВСКІЙ Всемилостивѣйше уволенъ отъ настоящей должности съ оставленіемъ постояннымъ членомъ государственнаго совѣта царства Польскаго; бывшій членъ редакціонной коммисіи для составленія положеній о крестьянахъ въ имперіи, вышедшихъ изъ крѣпостной зависимости, мировой посредникъ веневскаго уѣзда, тульской губерніи, князь Владиміръ ЧЕРКАСКІЙ, Всемилостивѣйше назначенъ главнымъ директоромъ, предсѣдательствующимъ въ правительственной коммисіи внутреннихъ дѣлъ царства Польскаго. (Рус. Инв. N 59.).

Его величество султанъ турецкій пожаловалъ орденъ *Меджидіе*: *1-й ст.*: шефу жандармовъ генералъ-адъютанту князю ДОЛГОРУКОВУ и новороссійскому и бессарабскому генералъ-губернатору генералъ-адъютанту КОЦЕБУ, командующему Императорскою главною квартирою генералъ-адъютанту графу АДЛЕРБЕРГУ 2-му; *2-й ст.*—военному губернатору г. Симферополя и таврическому гражданскому губернатору генералъ-лейтенанту ЖУКОВСКОМУ; *4-й ст.*—адъютанту новороссійскаго и бессарабскаго генералъ-губернатора капитану князю УРУСОВУ, и *5-й ст.*—генеральнаго штаба штабсъ-капитану МЕЗЕНЦОВУ. ГОСУДАРЬ ИМПЕРАТОРЪ, въ 8-й день сего марта, Высочайше соизволилъ на принятіе и ношеніе сихъ орденовъ.

Его величество султанъ турецкій пожаловалъ первому драгоману миссіи нашей въ Константинополѣ гвардіи полковнику БОГУСЛАВСКОМУ и военному тамъ агенту нашему гвардіи полковнику ФРАНКИНИ, ордена *Меджидіе 3-й ст.* — ГОСУДАРЬ ИМПЕРАТОРЪ Высочайше соизволилъ на принятіе и ношеніе сихъ орденовъ. (Рус. Инв. № 56).

Представлены всеподданнѣйшіе адресы: отъ евреевъ г. Насельска, съ 521 подписью; отъ жителей-христіанъ г. Люблина, съ 512 подписями; отъ евреевъ того же города, съ 1,101 подписью; отъ жителей христіанъ г. Седльцы, съ 136 подписями, и отъ евреевъ того же города, съ 404 подписями. (Р. И. N. 55.)

ЧАСТЬ НЕОФФИЦІАЛЬНАЯ.

Въ № 10 Грод. Губ. Вѣдомостяхъ напечатана слѣдующая:

Копія съ предложенія Виленскаго военнаго, Ковенскаго, Гродненскаго и Минскаго генералъ-губернатора и главнаго начальника Витебской и Могилевской губерній, начальнику Гродненской губерніи, отъ 15 февраля 1864 года за N. 8.

Въ разрѣшеніе недоумѣній встрѣчаемыхъ нѣкоторыми повѣрочными коммисіями относительно пастбищъ, которыми крестьяне пользуются вообще съ помѣщиками или которыя находятся въ помѣщичьихъ лѣсахъ, и по разсмотрѣніи предположенія начальника Минской губерніи о предоставленіи въ этихъ случаяхъ повѣрочнымъ коммисіямъ права отводить крестьянамъ опредѣленное количество угодій, прошу ваше превосходительство предложить губернскому по крестьянскимъ дѣламъ присутствію сообщить повѣрочнымъ коммисіямъ для руководства, что 42 ст. мѣст. полож., какъ относящаяся до правилъ обязательнаго по требованію помѣщика разверстанія общихъ и чрезполосныхъ угодій, не можетъ быть примѣняема ими по силѣ Высочайше утвержденнаго положенія главнаго комитета 1 мая 1863 г., предоставляющаго окончательное отдѣленіе крестьянскихъ угодій отъ господскихъ въ сѣверо-западномъ краѣ порядку, установленному для полюбовнаго размежеванія или впослѣдствіи имѣющему быть опредѣленнымъ, и что вслѣдствіе сего въ случаяхъ, когда крестьяне пользуются пастбищемъ въ господскихъ лѣсахъ или оно находится въ общемъ съ помѣщикомъ пользованіи, повѣрочныя коммисіи обязаны оставлять за крестьянами право на такія пастбища съ необходимымъ на оныя прогономъ для скота, опредѣляя ихъ мѣстность и включая о семъ въ выкупные акты; отъ дальнѣйшаго же обоюднаго соглашенія будетъ зависѣть отводъ частей угодій въ замѣнъ этого права.

Генералъ отъ Инфантеріи *Муравьевъ 2-й.*

Крестьяне Горскаго прихода Палужской волости, Чериковскаго уѣзда, села Горъ и деревень: Дерновой, Бирулей и Стаекъ и всего Гнилицкаго общества завели двѣ заздравныя свѣчи, которыя должны горѣть предъ иконами о здравіи ГОСУДАРЯ ИМПЕРАТОРА и всей Августѣйшей Фамиліи. 1 января эти свѣчи были поставлены въ домѣ священника, куда по окончаніи литургіи и молебствія въ церкви, совершенъ крестный ходъ. Въ домѣ священника совершено благодарственное молебствіе, съ колѣнопреклоненіемъ и провозглашеніемъ многолѣтія ГОСУДАРЮ ИМПЕРАТОРУ, а потомъ молебенъ св. Василію Великому. Затѣмъ, всѣ общества того прихода пригласили духовенство на приготовленный ими приличный завтракъ, за которымъ крестьянинъ Иванъ Яковлевъ Горбаченокъ пожертвовалъ для церкви напрестольную одежду, платокъ для антиминса и двѣ небольшія иконы хорошей живописи: одна Спасителя — въ память Всемилостивѣйшаго манифеста 19 февраля 1861 г., а другая — Божіей Матери, и далъ обѣтъ купить, въ большомъ объемѣ, икону св. Благовѣрнаго В. Князя Александра Невскаго. Послѣдуя его примѣру, всѣ общества дали обѣтъ принести посильную жертву во храмъ. *(Сообщено священникомъ села Горъ Филипомъ Павликовскимъ).*

— Сельскій вооруженный караулъ Бѣлицкой волости, Чериковскаго уѣзда, при разсчетѣ съ завѣдывающимъ сельскими караулами г. Бибиковымъ и солдатами, находящимися при сельскомъ караулѣ, пожертвовалъ 17 руб. 54 к. на пріобрѣтеніе, для Бѣлицкаго волостнаго правленія, иконы св. Благовѣрнаго В. Князя Александра Невскаго. *(Сообщено мировымъ посредникомъ Роне).*

— Изъ Стюденецкаго волостнаго правленія, Чериковскаго уѣзда, отъ 23 минувшаго января, г. начальникомъ губерніи полученъ слѣдующій отзывъ:

Крестьяне-собственники Стюденецкой волости, проникнутые безпредѣльною любовію и благодарностію къ Августѣйшему МОНАРХУ за прекращеніе обязательныхъ отношеній къ владѣльцамъ и прощеніе пятой части выкупа, постановили отпраздновать, въ честь ЦАРЯ — Освободителя, въ 23 день января. Въ этотъ день, послѣ литургіи въ Стюденецкой церкви, предъ домомъ волостнаго правленія совершено молебствіе о здравіи ГОСУДАРЯ ИМПЕРАТОРА и всей Августѣйшей Фамиліи. По окончаніи молебствія были приглашены къ приготовленному въ волостномъ правленіи обѣденному столу: духовенство, мировой посредникъ и нѣсколько собравшихся на этотъ праздникъ помѣщиковъ. За обѣдомъ, послѣ тоста за здоровье ГОСУДАРЯ ИМПЕРАТОРА, провозглашены тосты за здоровье главнаго начальника края — Михаила Николаевича Муравьева и вашего превосходительства. Попеченія ваши о нашемъ благосостояніи и спокойствіи останутся всегда въ памяти каждаго изъ насъ. Примите, ваше превосходительство, глубочайшую нашу благодарность за всѣ труды ваши въ 1863 году и поздравляемъ васъ съ новымъ годомъ. (Подписались: мировой посредникъ Бибиковъ, князь Мещерскій, помѣщикъ Голынскій, повѣренный гг. Комаровъ Бочковскій, дворянинъ деЛибе, священникъ Піогухъ-Кублицкій, старшины Мхиницкой, Самотеевицкой и Стюденецкой волостей и всѣ сельскіе старосты).

— Крестьяне Полыковицкой волости, прихожане Отмутской церкви, 19 сего февраля съ особымъ торжествомъ праздновали день восшествія на Престолъ ЕГО ИМПЕРАТОРСКАГО ВЕЛИЧЕСТВА, ГОСУДАРЯ ИМПЕРАТОРА АЛЕКСАНДРА НИКОЛАЕВИЧА. Въ этотъ день собралось въ церковь болѣе 600 душъ однихъ мущинъ, кромѣ дѣтей и женщинъ. Послѣ литургіи, крестьяне съ умиленіемъ выслушали произнесенное приходскимъ священникомъ слово о томъ, какъ и чѣмъ они должны отблагодарить ЦАРЮ — Освободителю. Послѣ колѣнопреклоннаго молебствія, былъ совершенъ крестный ходъ вокругъ церкви, съ пѣніемъ тропаря: „Спаси Господи люди Твоя.....“ и молебнаго канона св. Благовѣрному В. Князю Александру Невскому. За-тѣмъ крестьяне дали обѣтъ ежегодно съ особымъ торжествомъ праздновать какъ день восшествія на Престолъ ЕГО ИМПЕРАТОРСКАГО ВЕЛИЧЕСТВА, такъ и дни рожденія и тезоименитства ГОСУДАРЯ ИМПЕРАТОРА, ГОСУДАРЫНИ ИМПЕРАТРИЦЫ и ГОСУДАРЯ ЦЕСАРЕВИЧА — НАСЛѢДНИКА Престола, и отложивъ въ эти дни всѣ домашнія работы, собираться во храмъ, для молитвы о ЦАРѢ — Освободителѣ и за всю Августѣйшую Фамилію. Наконецъ общимъ приговоромъ положили пріобрѣсть для волостнаго правленія благолѣпную икону св. Бл. В. Князя Александра Невскаго и портретъ ГОСУДАРЯ ИМПЕРАТОРА, въ память дарованной имъ свободы. *(Сообщено Отмутскимъ, священникомъ Иваномъ Лепешинскимъ).*

(Мог. Губ. В. N. 8).

Послѣ свѣдѣнія о послѣдовавшихъ по 7-е ноября 1863 года конфирмаціяхъ надъ плѣнными мятежниками, вновь по 30-е января сего года разсмотрѣны и конфирмованы его высокопревосходительствомъ генералъ-адъютантомъ Анненковымъ дѣла о 338 лицахъ; изъ нихъ 219 состояли подъ слѣдствіемъ и судомъ въ учрежденной въ Кіевѣ военно-слѣдственной коммиссіи и полевомъ военномъ судѣ, а 19 человѣкъ въ гг. Каменецъ-Подольскѣ, Житомірѣ и Владиміръ-Волынскѣ. (Биржь. Вѣд. N. 69.)

---

5 марта пріѣхалъ въ Варшаву изъ Петербурга Н. А. Милютинъ и подъ его предсѣдательствомъ начнутся работы въ Варшавѣ по дальнѣйшему устройству быта крестьянъ царства Польскаго. Съ Милютинымъ пріѣхало много чиновниковъ изъ Петербурга. (Биржь. Вѣд. N. 69.)

ВИЛЬНО.

Два дня сряду, въ субботу, 14 марта, и въ воскресенье, 15 марта, были здѣсь общественныя увеселенія. Въ субботу, въ залѣ дворянскаго клуба, данъ музыкальный вечеръ, въ пользу лишеннаго зрѣнія Эдуарда Реймера, въ коемъ дѣятельное участіе принялъ извѣстный уже публикѣ пѣвецъ г. Формесъ, артистъ лондонскаго Дрюриленскаго театра. Его готовность оказать услугу несчастному собрату простерлась до того, что онъ пропѣлъ три большія партіи: аріи изъ „Пуританъ“ и „Травіяты“ и пѣсню Кюкена „Der Winter“.

Это дѣлаетъ честь г. Формесу, и показываетъ, что онъ истинный артистъ.

За тѣмъ въ воскресенье, на здѣшемъ театрѣ дано было большое представленіе, извѣстнаго своимъ искусствомъ англичанина, Джона Чепмена (Chapman) съ семействомъ, изъ Лондона, состоящее изъ высшей гимнастики, или такъ называемой икаровой игры, чрезвычайныхъ трапеціональныхъ и турническихъ упражненій, и проч.

Между прочимъ г. Чепманъ тѣшилъ публику комическимъ представленіемъ:

Альфредъ здѣсь, Альфредъ тамъ, Альфредъ вверху, Альфредъ внизу, Альфредъ вездѣ.

Надѣемся, что увеселенія настоящаго сезона этимъ не ограничатся, и что мы не разъ будемъ имѣть еще случай къ нимъ возвратиться.

Ст. Петербургъ, 15 марта.

Въ 55 № Рус. Инв. напечатано:

Вотъ уже нѣсколько недѣль, какъ на страницахъ нашей газеты прекратилось печатаніе журналовъ военныхъ дѣйствій изъ царства Польскаго. Обстоятельство это, при принятомъ нами правилѣ, которому мы постоянно слѣдовали съ самаго начала мятежа — сообщать безъ замедленія нашимъ читателямъ всѣ сколько нибудь заслуживающія вниманія военныя извѣстія, служитъ очевиднымъ доказательствомъ, что дѣйствія войскъ въ царствѣ, за послѣднее время, не имѣютъ никакого военнаго значенія. Та-

ковъ дѣйствительно общій характеръ всѣхъ донесеній, полученныхъ изъ Польши за послѣднее время, такъ какъ, съ объявленіемъ военнаго положенія въ Галиціи, прекращаетъ свое существованіе и послѣднее мѣсто, представлявшее польскимъ революціонерамъ нѣкоторыя удобства для формированія своихъ шаекъ.

Само собою разумѣется, что въ краѣ, еще такъ недавно бывшемъ позорищемъ мятежа, въ особенности же въ тѣхъ его частяхъ, которыя особенно благопріятствовали сбору и укрывательству шаекъ, какъ пограничныя пространства царства Польскаго съ Галиціею,— полное спокойствіе мгновенно возстановиться не можетъ. Въ такихъ мѣстностяхъ кое-гдѣ бродятъ еще и укрываются по лѣсамъ небольшія партіи въ нѣсколько десятковъ и рѣдко въ числѣ болѣе 100 человѣкъ; по временамъ, къ нимъ присоединяются такія же ничтожныя шайки изъ Галиціи, а потому, стычки войскъ съ мятежниками еще случаются. Быть можетъ, такое положеніе дѣлъ продлится и еще нѣкоторое время; но, какъ само собою очевидно, подобныя встрѣчи нашихъ войскъ съ открываемыми ими шайками имѣютъ военнаго значенія еще менѣе, нежели стычки итальянскихъ войскъ съ тамошними бандитами. Притомъ, и подобныя стычки войскъ въ послѣднее время случались лишь въ частяхъ пограничныхъ въ Галиціею. Что же касается до всего остальнаго пространства царства, то въ немъ, не исключая даже и пограничныхъ съ Пруссіей части Польши, въ послѣднее время не только не является никакихъ новыхъ шаекъ, но даже и о жандармахъ-вѣшателяхъ не слышно.

Тикимъ образомъ, благодаря настойчивости войскъ, благодаря энергическому противодѣйствію польской революціонной партіи со стороны крестьянскаго населенія и вновь введенной гр. Бергомъ военно-полицейской администраціи, спокойствіе въ царствѣ Польскомъ на большей части его пространства нынѣ можно уже считать возстановленнымъ; судя же потому, какое впечатлѣніе производитъ повсюду на мѣстное населеніе объявленіе Высочайшаго указа 19 февраля, можно надѣяться, что и въ будущемъ безпорядки не возобновятся.

Считаемъ не лишнимъ разъяснить нѣсколько обстоятельнѣе различіе въ тѣхъ способахъ упраздненія крестьянскихъ повинностей, какіе установлены для Польши и для западнаго края Россіи.

Какъ извѣстно, въ прошломъ году состоялись три Высочайшіе указа, которыми прекращались обязательныя поземельныя отношенія между крестьянами и помѣщиками: въ Виленской, Ковенской, Гродненской, Минской губерніяхъ и 4-хъ инфляндскихъ уѣздахъ Витебской съ 1-го мая 1863 г. (по указу 1-го марта), въ Кіевской, Подольской и Волынской — съ 1-го сентября 1863 г. (по указу 30-го іюля), и, наконецъ, въ 8-ми бѣлорусскихъ уѣздахъ Витебской губерніи и во всей Могилевской—съ 1-го января нынѣшняго года (по указу 2-го ноября). Такимъ образомъ, промежутокъ между временемъ изданія каждаго изъ этихъ указовъ и дѣйствительнымъ прекращеніемъ обязательныхъ отношеній между помѣщиками и крестьянами почти равенъ тому, который назначенъ для Польши (указъ изданъ 19-го февраля, а съ 3-го апрѣля крестьяне освобождаются уже отъ всякихъ повинностей въ пользу помѣщиковъ). Но и за прекращеніемъ обязательныхъ поземельныхъ отношеній въ западномъ краѣ Россіи, тамошніе помѣщики продолжаютъ непрерывно, до времени обращенія уставныхъ грамотъ въ выкупные акты, пользоваться денежными повинностями крестьянъ, которые вносятъ ихъ, въ уменьшенномъ на 20% противъ прежнихъ оброковъ размѣрѣ, въ уѣздныя казначейства, выплачивающія ихъ въ свою очередь помѣщицамъ или обращающія ихъ на уплату долга помѣщиковъ кредитнымъ установленіямъ, тогда какъ въ Польшѣ вмѣсто повинностей вводится новый налогъ съ крестьянъ, независимо отъ размѣра прежнихъ ихъ повинностей, помѣщики же, лишаясь права на прежнія недоимки, начнутъ получать вознагражденіе за свои земли только по представленіи ими и разсмотрѣніи коммисіями по крестьянскимъ дѣламъ ликвидаціонныхъ табелей, въ которыхъ прежнія повинности, по особой оцѣнкѣ, должны быть переложены на деньги. Впрочемъ, теченіе процентовъ на капиталъ, исчисленный на основаніи этихъ табелей, начнется со времени упраздненія крестьянскихъ повинностей, то-есть, съ 3-го апрѣля 1864 г. если только сами помѣщики не замедлятъ представленіемъ проектовъ ликвидаціонныхъ табелей, въ каковомъ случаѣ производство процентовъ начнется лишь съ полугодія, наступившаго за представленіемъ и утвержденіемъ этихъ табелей. Вся потеря помѣщиковъ въ Польшѣ, сравнительно съ помѣщиками въ западномъ краѣ, заключается лишь въ нѣкоторой отсрочкѣ уплаты процентовъ.

Упомянемъ кстати о двухъ отзывахъ, найденныхъ нами въ нынѣшнихъ иностранныхъ газетахъ, объ освобожденіи крестьянъ въ Польшѣ. Варшавскій корреспондентъ газеты „Constitutionnel“ говоритъ, что реформа, благодаря которой 2,400,000 лицъ (число, болѣе чѣмъ вдвое преувеличенное противъ дѣйствительнаго) становятся свободными землевладѣльцами, была встрѣчена съ сочувствіемъ заинтересованными классами. „Правительство, продолжаетъ корреспондентъ, вознаграждаетъ прежнихъ землевладяльцевъ до размѣра дѣйствительной стоимости земель, предоставляемыхъ крестьянамъ.“ Напротивъ, варшавскій корреспондентъ Morning Post, о которомъ мы говорили вчера, и въ новомъ письмѣ своемъ (отъ 11-го марта), продолжаетъ искать утѣшенія въ рѣшительномъ искаженіи истины. Такъ, по его словамъ, единственное нововведеніе, принадлежащее русскому правительству, заключается въ томъ, что оно отдаетъ крестьянъ на произволъ подкупной и угнетательной бюрократіи. Какъ примирить такой отзывъ съ учрежденіемъ сельскихъ и гминныхъ сходовъ, съ введеніемъ выборныхъ должностныхъ лицъ и выборныхъ же судей! Но, къ сожалѣнію, издатели нѣкоторыхъ англійскихъ газетъ считаютъ себя въ правѣ сообщать всякаго рода вѣсти о Россіи, не справляясь съ истиннымъ положеніемъ дѣлъ. Въ заключеніе, тотъ же корреспондентъ сильно жалуется на Австрію, Пруссію и Саксонію, за то, что поляки, въ томъ числѣ и участвовавшіе въ мятежѣ, не находятъ себѣ въ нихъ убѣжища, а подвергаются, или заключенію, или изгнанію, или, наконецъ, выдаются въ руки русскаго правительства. (Рус. Инв. № 58)

Въ „Всеобщемъ дневникѣ“ (№ 66) напечатано: генералъ-полиціймейстеръ въ царствѣ Польскомъ объявляетъ во всеобщее свѣдѣніе, что по распоряженію намѣстника ЕГО ИМПЕРАТОРСКАГО ЦАРСКАГО ВЕЛИЧЕСТВА, въ царствѣ Польскомъ, два высшіе класса—6 и 7, въ 1-й варшавской гимназіи съ 7-го (19-го) сего марта—закрыть.

Мѣра эта, по словамъ „Всеобщаго дневника,“ послѣдовала по поводу происшедшихъ въ 1-й варшавской гимназіи безпорядковъ. Ректоръ гимназіи сдѣлалъ распоряженіе, чтобы въ высокоторжественный день восшествія на престолъ, ученики гимназіи собрались въ часовнѣ, для выслушанія Божественной литургіи; многіе изъ нихъ оказали неповиновеніе и разошлись по домамъ. Два ученика 7-го класса, главные зачинщики безпорядка, высланы за это изъ царства. Но такъ какъ при этомъ обнаружено, что вообще ученики высшихъ классовъ, не смотря на юношескій возрастъ, выказываютъ нерасположеніе къ существующему порядку, учители же не увѣрены, что и впослѣдствіи спокойствіе, при первомъ удобномъ случаѣ, не будетъ нарушено, то въ видахъ предупрежденія подобныхъ или другихъ безпорядковъ, а также для примѣра другимъ учебнымъ заведеніямъ, сдѣлано распоряженіе о закрытіи двухъ старшихъ классовъ. Присовокупляемъ, что мѣра эта произвела на воспитанниковъ впечатлѣніе, которое, надѣемся, будетъ спасительно. (Р. И. № 59.).

Корреспондентъ *Спб. Вѣд.* пишетъ изъ Варшавы: По дѣлу Богуславскаго слѣдственной коммиссіи удалось сдѣлать очень много важныхъ открытій изъ показаній арестованныхъ. Кромѣ Богуславскаго, Лауэровъ и К°, которые уже были арестованы, открыто еще нѣсколько важныхъ политическихъ преступниковъ, занимавшихъ очень крупныя должности въ народной организаціи, какъ напримѣръ должности министра внутреннихъ дѣлъ народнаго правленія, министра финансовъ, главнаго литографчика всего подземнаго литературнаго міра, и т. п. (Сѣв. Поч. №. 60).

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

ОБЩЕЕ ОБОЗРѢНІЕ.

Всѣ полученныя нами иностранныя извѣстія единогласно говорятъ, что слѣдуетъ считать несостоявшимся созваніе конференціи, на основаніяхъ, высказанныхъ въ австро-прусской нотѣ отъ 7 марта. Справедливо предположеніе, что Данія готова вступить въ переговоры, безъ прекращенія даже военныхъ дѣйствій; но, согласно извѣщенію „Kölnische Zeitung,“ она это сдѣлала только въ угоду Англіи, которая, какъ извѣстно, ей это совѣтовала. Конечно, воюющія стороны знали, что изъ этой уступчивости толку не будетъ; но англійскій парламентъ хлопоталъ только, чтобы пренія о датско-германской распрѣ не происходили прежде истеченія Пасхи, и поэтому-то собственно лордъ Элленборо и взялъ обратно свое предложеніе и отложилъ обсужденіе его до 5 апрѣля; тоже самое произошло и въ палатѣ общинъ.

По словамъ нѣмецкихъ газетъ датское правительство соглашалось на конференцію безъ перемирія съ тѣмъ, чтобы трактаты 1851 и 1852 годовъ были базисомъ переговоровъ; но, сверхъ всякаго ожиданія, сказанное условіе отвергнуто Пруссіей; а потому если конференцію созывать, должно пріискать для нея другіе базисы.

Австрія, предвидя, что предложенія 7 марта останутся безъ результатовъ, обратила вниманіе неутральныхъ державъ на неизбѣжную необходимость заключить войну въ нынѣшнихъ ея предѣлахъ. Графъ Рехбергъ силится убѣдить, что единственная цѣль войны, предпринятой обѣими великими германскими державами состояла въ томъ, чтобы направленіе всего дѣла не попало въ руки партіи, желающей отнятія отъ Даніи Шлезвига и Гольштейна. Подобную опасность не трудно предупредить, если только державы, желающія сохранить нераздѣльность датскаго государства, не станутъ ее подстрекать къ сопротивленію. По сообщенію „Frankfurter Post-Zeitung“ Австрія и Пруссія изъявили свое согласіе на созваніе конференціи, безъ обозначенія ея базисовъ и безъ предварительнаго заключенія перемирія. Это извѣстіе было бы весьма утѣшительнымъ, еслибы „Kreuz-Zeitung“ отъ 23 марта не предостерегла, что какъ предложеніе Даніи относительно принятія трактатовъ 1851—1852 гг. за базисъ переговоровъ отвергнуто Пруссіей, то слѣдуетъ съискать другой какой либо путь къ примиренію.

Изъ всего этого видно, что воюющія державы чувствуютъ потребность вести переговоры, но не желаютъ заранѣе связывать себя какой нибудь программой. Быть можетъ, на нѣкоторое еще время будетъ отсрочено согласіе обѣихъ сторонъ на конференцію: но не подлежитъ сомнѣнію, что паузой парламентской воспользуется графъ Россель и приведетъ воюющія державы къ соглашенію, для того чтобы доказать, что политика англійскаго кабинета не была недѣятельной. О дальнѣйшемъ положеніи переговоровъ не будемъ ничего знать въ предолженіе нѣкотораго времени, потому что, хотя англійскіе министры и любятъ облекать свои рѣчи таинственнымъ покровомъ, однако они бываютъ иногда вынуждены болѣе сказать, чѣмъ сколько сначала желали.

Въ прошломъ обозрѣніи мы упомянули, что саксенъ-кобургскому принцу Эрнесту не удалось въ Парижѣ что либо сдѣлать въ пользу принца Фридриха Аугустенбургскаго; между тѣмъ, по увѣренію кобургскихъ и готскихъ газетъ, принцъ Эрнестъ возвратился въ свою страну чрезвычайно удовлетвореннымъ миротворными намѣреніями императора Наполеона и его расположеніемъ къ германско-датскимъ герцогствамъ.

Съ театра войны новѣйшія извѣстія не получены. Послѣ стычки при Свинемюнде датскій флотъ ушелъ въ открытое море. Что же касается до дѣйствій на сушѣ, то, какъ видно изъ донесенія командующаго датскими войсками въ Фридериціи, нѣмецкіе союзники 22 марта отступили съ позицій, съ которыхъ они бомбардировали тотъ городъ. Король датскій самъ сдѣлалъ смотръ войскамъ, защищающимъ дюппельскія укрѣпленія.

Велико было удивленіе, когда узнали объ открытіи въ Венгріи заговора и арестованіи многочисленныхъ заподозрѣнныхъ лицъ, и въ то именно время, когда всѣ полагали, что страна покойна и исключительно занята укрощеніемъ страшнаго бѣдствія-голода, удручающаго нѣсколькомилліонное населеніе; но это удивленіе еще должно было усилиться отъ извѣстія, сообщеннаго по телеграфу изъ Вѣны, отъ 23 марта вечеромъ, что въ придунайскія княжества прибыли генералы Тюррь и Клапка и стали тамъ въ главѣ организированнаго движенія. Впрочемъ справедливо замѣчаетъ „Journal de St.-Pétersbourg,“ что извѣстіе это, хотя и напечатано въ полуофиціяльной газетѣ: „Allgemeine Oesterreichische Correspondenz,“ однако она требуетъ подтвержденія.

Въ Пруссіи, 22 марта, въ день рожденія короля, депутація консервативнаго и патріотическаго общества поднесла королю адресъ, подписанный почти 100,000 лицами. Король Вильгельмъ I принялъ депутацію весьма милостиво, и выразилъ свое соболѣзнованіе, что нашлись люди, старавшіеся совратить общественное мнѣніе и поколебать довѣріе народа; затѣмъ произнесъ: „Счастливая перемѣна произошла въ умахъ; верхъ берутъ болѣе здравыя понятія, чему отчасти способствовали труды консервативнаго общества; главнѣйшимъ же образомъ перемѣна эта произведена побѣдами, одержанными войскомъ, которыя привѣтствуетъ весь народъ, гордящійся, что имѣетъ подобныхъ защитниковъ. Нисколько не сомнѣваюсь, что по окончаніи войны воцарится вновь согласіе, а тогда исчезнетъ опасеніе, чтобы кто либо дерзнулъ поднять мечь противъ Пруссіи.“

Изъ Франціи никакихъ важныхъ извѣстій мы не получили. Парижъ занимался выборами. Два представителя демократической партіи, гг. Карно и Гарнье Паже огромнымъ большинствомъ голосовъ одержали верхъ надъ правительственными кандидатами. Такимъ образомъ, въ законодательномъ корпусѣ оппозиція пріобрѣла еще двухъ сильныхъ бойцевъ; но таковой исходъ выборовъ заранѣе предвидѣли, и хотя онъ и не удивилъ кабинета, произвелъ однако непріятное впечатлѣніе на Дворъ.

Moniteur Universel, отъ 21 марта возвѣстилъ, что извѣстіе о покушеніи на жизнь императора Наполеона тремя придворными служителями лишено всякаго основанія, и произошло вслѣдствіе слѣдующаго происшествія: одинъ изъ секретарей эрцъ-герцога Максимиліяна, по отъѣздѣ уже изъ Тюльери, замѣтилъ, что забылъ тамъ извѣстное количество денегъ золотомъ и сверхъ того еще какой-то предметъ, который онъ весьма цѣнилъ. А потому уже съ дороги написалъ къ коменданту дворца, прося о возвращеніи потери. Когда же въ комнатѣ, которую онъ занималъ, ничего не льзя было отыскать, прислугу погрозили заключить въ тюрьму, отсюда и произошла вся тревога.

Въ числѣ другихъ мѣстныхъ извѣстій увѣдомляютъ, что наслѣдникъ престола оправился отъ кори и впервые 12 марта прогуливался въ закрытомъ экипажѣ.

Вслѣдствіе упомянутаго уже нами въ свое время обстоятельства, о приказаніи Ліонскимъ епископомъ, кардиналомъ Людвикомъ де Бональдъ (род. 30 ноября 1787 г.) ввести въ своей епархіи римскую литургію, произошли переговоры между дворами парижскимъ и папскимъ, вслѣдствіе которыхъ распоряженіе это, бывъ осуждено приговоромъ папы отъ 9 марта, взято обратно.

Въ Италіи спокойно; министръ финансовъ представилъ въ сенатъ принятый палатой депутатовъ законъ объ уравненіи во всемъ королевствѣ земскихъ податей. Несомнѣнно, что этотъ законъ будетъ принятъ и верхней палатой. Проектъ объ учрежденіи италіянскаго банка принятъ единогласно.

Опасенія относительно состоянія здоровія Пія IX миновались; ему теперь гораздо лучше; нѣтъ болѣе лихорадочнаго состоянія; вырѣзаніе желвака на ногѣ произведено благополучно, такъ что глава католицизма могъ дать аудіенцію французскому посланнику, съ которымъ велъ долгую бесѣду. Графъ де Сартижъ съ великой пышностью отправился въ Ватиканъ; французскія военныя и гражданскія начальства для отвращенія неспокойныхъ умовъ отъ демонстрацій, которыя они предполагали сдѣлать 19 марта, въ день ангела Гарибальди и Мадзини, выказали большое великолѣпіе.

Скончался кардиналъ Доминикъ Лучіарди, генуэзецъ, родившійся 8 декабря 1796 года.

Эрцгерцога Максимиліана ждутъ вскорѣ въ Римѣ.

По словамъ англійской газеты Levant-Herald, издающейся въ Константинополѣ, за истеченіемъ 6-ти мѣсячнаго срока, даннаго г-ну Лессепсу, Блистательная Порта потребуетъ вскорѣ отъ египетскаго вице-короля остановить работы по прорытію Суэзскаго перешейка. Если вѣсть эта подтвердится, значитъ, посредничество императора Наполеона, на третейскій судъ котораго египетскій вице-король передалъ рѣшеніе спорныхъ вопросовъ, возникшихъ между его правительствомъ и компаніею г. Лессенса, не признано Портой.

Изъ Греціи получены прискорбныя извѣстія.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

POGLĄD OGÓLNY.

Wszystkie wiadomości nadchodzące z zagranicy zgodnie przyznają: że zjazd konferencji na osnowie, wypowiedzianéj w nocie austrjacko-pruskiéj, dnia 7 marca, należy uważać za odrzucony. Domysł, że Danja gotową jest zagaić układy, nawet bez zawieszenia broni, był prawdziwym; ale według doniesień G a z e t y k o l o ń s k i é j, uczyniła ona to, dogadzając tylko życzeniu Anglji, która, jak wiadomo, doradzała tę podstawę rokowania. Jak z jednéj tak z drugiéj strony wiedziano, że ta pozorna powolność nie doprowadzi do rzeczywistych układów; lecz gabinetowi angielskiemu chodziło o odroczenie rozpraw parlamentowych nad zatargą duńsko-niemiecką, przez święta wielkanocne i dla tego właśnie lord Ellenborough cofnął wniesienie swoje i odroczył je do dnia 5 kwietnia; toż samo i w izbie gmin nastąpiło.

Według dzienników niemieckich, przyjęcie przez rząd duński konferencji b e z r o z e j m u, zastrzegało: że układy 1851 i 52 r. służyć powinny za podstawę rokowań; nad wszelkie atoli spodziewanie Prusy odrzuciły rzeczony warunek, a więc jeżeli konferencja ma się zebrać, trzeba szukać innéj dla niéj podstawy.

Austrja, przewidując, że przełożenia 7-go marca zostaną bezowocnemi, zwróciła uwagę państw neutralnych na niezbędną konieczność zamknięcia wojny w dotychczasowych obrębach. Hrabia Rechberg usiłuje przekonać, że rozpoczęta przez oba mocarstwa niemieckie walka miała za cel niedopuścić, aby kierunek całéj sprawy wpadł w ręce stronnictwa pragnącego oderwania od Danji Szlezwigu i Holsztynu. Niebezpieczeństwo podobnego zwrótu rzeczy łatwo odwróconem będzie, jeżeli państwa pragnące utrzymania całości monarchji duńskiéj niezechcą ośmielać Danji do oporu. G a z e t a p o c z t o w a frankfurcka doniosła dnia 22 marca, że Austrja i Prusy zgadzają się na zjazd konferencji bez oznaczenia jéj podstawy i bez uprzedniego zawieszenia broni; ta wieść byłaby arcy pożądaną, gdyby G a z e t a k r z y ż o w a dnia 23 marca nie ostrzegła, że ponieważ przekładane przez Danję rokowanie na zasadzie umow 1851—52 r., nie mogło być przez Prusy przyjętém, wynaleźć więc należy inny jakikolwiek tryb pojednawczy.

Z tego wszystkiego widać, że państwa wojujące czują potrzebę układów, lecz niechcą wiązać się z góry żadnym programmatem. Być może obustronne przyzwolenie na konferencję jeszcze na niejaki czas odroczyć się musi, ale i to niewątpliwa, że hrabia Russell skorzysta z przerwy parlamentowéj i doprowadzi walczące państwa do porozumienia, aby dowiódł, że polityka gabinetu angielskiego nie była nieczynną. Przez niejaki czas pozbawieni będziemy bliższych wiadomości o stanie rokowań, bo chociaż ministrowie angielscy umieją otaczać swoje mowy tajemniczym obłokiem, jednak widzą się niekiedy zmuszeni więcéj powiedzieć niż z początku zamierzali.

Wspomnieliśmy w przeszłym poglądzie, że książę sasko-koburgski nic nie wyjednał w Paryżu na rzecz książęcia Frederyka na Augustenburgu, tymczasem dzienniki wychodzące w Koburgu i Gotha zapewniają, że książę Ernest wrócił do swego kraju nadzwyczaj zadowolony, zwłaszcza z zamiarów tchnących pokojem cesarza Napoleona, oraz z jego przychylnych usposobień dla sprawy księstw niemiecko-duńskich.

Nie otrzymano żadnych świeższych wiadomości z widowni wojny. Flota duńska po utarczce pod Swinemunde, odpłynęła na pełne morze; co do działań lądowych, dowodzący wojskami duńskiemi we Fridericji donosi, że sprzymierzeńcy niemieccy cofnęli się dnia 22 marca ze stanowisk, z których bombardowali to miasto. Król duński odbył osobiście przegląd wojsk broniących warowni duppelskich.

Zadziwienie, jakie sprawiła wiadomość o odkrytych knowaniach w Węgrzech i o uwięzieniu znacznéj liczby podejrzanych, wówczas, gdy zdawało się, że kraj był spokojny i wyłącznie zajęty łagodzeniem okropnéj klęski głodu, nękającego w ogromnych rozmiarach kilka miljonów ludności, powiększone jeszcze zostało wieścią przyniesioną przez telegraf z Wiednia, z dnia 23 marca wieczorem, że jenerałowie Turr i Klapka przybyli do księstw naddunajskich i stanęli tam na czele uorganizowanego ruchu. Słusznie wszakże „Dziennik francuzki-petersburski“ uważa, że ta wieść, acz podana przez dziennik półurzędowy „Korrespondencja powszechna austrjacka,“ wielce potrzebuje potwierdzenia.

W Prusiech dnia 22 marca, jako w dzień doroczny urodzin królewskich, deputacja towarzystwa zachowawczego i patrjotycznego złożyła u tronu adres okryty podpisami blizko 100,000 osób. Wilhelm I odpowiedział najłaskawiéj i po wynurzeniu żalu, iż znaleźli się ludzie usiłujący zwichnąć mniemanie powszechne, oraz zachwiać ufność narodu, rzekł daléj: „Zaszła szczęśliwsza zmiana w umysłach, zdrowsze pojęcia już przemagają; do czego przyczyniły się po części prace stowarzyszenia zachowawczego, głównie zaś zwycięztwa wojska, pozdrawiane przez całą ludność, dumną z posiadania takich obrońców. Nie wątpię, że po ukończeniu wojny, zgoda wewnętrzna znowu zakwitnie, a wówczas zniknie obawa, aby ktokolwiek ośmielił się podnieść oręż na Prusy.“

Z Francji nie dowiadujemy się nic ważniejszego. Paryż zajęty był wyborami; dwaj przedstawiciele stronnictwa gminowładnego, pp. Carnot i Garnier-Pagès, niezmierną większością przegłosowali kandydatów przez rząd zalecanych. Tak więc oppozycja w izbie prawodawczéj wzmocniła się dwóma silnymi zapaśnikami, ale taki obrót wyborów był przewidziany, i chociaż nie zdziwił gabinetu, niemiłe sprawił u dworu wrażenie.

M o n i t o r p o w s z e c h n y dnia 21 marca oznajmił: że wieść o zamachu na życie cesarza Napoleona przez trzech sług pałacowych jest zupełnie bezzasadną. Dał do niéj powód następny wypadek: Jeden z sekretarzów arcy-książęcia Maksymiljana, po wyjedzie z Tuilleries postrzegł, że zapomniał pewną summę w złocie a nadto jakiś przedmiot, do którego przywiązywał wielką wagę. Napisał więc już z drogi do komendanta pałacowego, prosząc o zwrót straty; gdy jednak w pokoju przezeń zajmowanym nic odszukać się nie dało, zagrożono służbie więzieniem, a stąd urosła pogłoska zatrważająca.

W liczbie innych wiadomości miejscowych, donoszą: że następca tronu przebył odrę i że dnia 12 marca po raz pierwszy wyjeżdżał w zamkniętym powozie.

Szczegół, o którym wspominaliśmy już w swoim czasie, a mianowicie, ze arcybiskup lyoński, kardynał Ludwik de Bonald (ur. 30 listopada 1787 r.), zalecił wprowadzić w swojéj diecezji liturgję rzymską, dał powód do rokowań między dworem paryzkim i papieskim, w skutek których dnia 9 marca, to rozporządzenie, zganione wyrokiem Ojca ś., zostało cofnięte.

We Włoszech panuje spokojność; minister skarbu złożył w senacie zagłosowane przez izbę poselską prawo o porównaniu w całém królestwie podatku ziemskiego. Przyjęcie tego prawa w izbie wyższéj jest niewątpliwe; prawo o założeniu banku włoskiego przeszło jednomyślnością.

Obawy o zdrowie Piusa IX ustały; jego świątobliwość ma się daleko lepiéj; gorączka ustąpiła, rozcięto mu tak szczęśliwie guz na nodze, że ojciec ś. mógł dać posłuchanie ambasadorowi francuzkiemu, z którym miał długą rozmowę. Hrabia de Sartiges udał się z wielkim przepychem do Watykanu; władze francuzkie cywilne i wojskowe rozwinęły wielką okazałość dla odwrócenia umysłów niespokojnych, od objawów zamierzanych na dzień 19 marca, to jest dzień imienin Garibaldiego i Mazziniego.

Kardynał Dominik Lucciardi Genueńczyk (ur. 8 grudnia 1796) zszedł ze świata.

Arcy-książę Maksymiljan oczekiwany jest wkrótce w Rzymie.

Dziennik angielski L e v a n t - H e r a l d, wychodzący w Konstantynopolu, zapowiada; że ponieważ sześcio-miesięczna zwłoka udzielona pana de Lesseps już upłynęła, wysoka Porta wezwie wkrótce vice-króla egipskiego, aby wstrzymał roboty przekopu w Suez. Jeżeli sprawdzi się ta wiadomość, widać, że porta nie przyznaje rozjemstwa cesarza Napoleona, na którego wyrok vice-król egipski oddał rozstrzygnienie pytań spornych między swoim rządem, a spółką pana de Lesseps.

Z Grecji dochodzą smutne wiadomości, załoga w

Взбунтовавшійся въ Миссолонгліи гарнизонъ выгналъ своихъ офицеровъ. Немедленно отправлено въ эту крѣпость для возстановленія порядка два баталіона, Сверхъ того, такъ часты сдѣлались тамъ разбои, что даже не безопасно близъ воротъ самихъ Аѳинъ. Это положеніе вещей тѣмъ чувствительнѣе, что съ нѣкотораго времени разбои совершенно было прекратились.

— Черезъ Туринъ отъ 20 марта получены извѣстія о выходѣ въ отставку греческихъ министровъ, вслѣдствіе непріязненныхъ противъ нихъ демонстрацій народа. Составъ новаго кабинета: гг. Займисъ, министръ иностранныхъ дѣлъ; Омундуросъ—финансовъ; Елигіанни--народнаго просвѣщенія; Делигіорги--юстиціи; Христидесъ—внутреннихъ дѣлъ и Коронеосъ военный.

АНГЛІЯ.

— Изъ Новой Зеландіи извѣщаютъ, что племя кингитовъ разсѣяно; король ихъ въ бѣгствѣ. Генералъ Камеронъ идетъ впередъ во внутренность острова, не встрѣчая сопротивленія.

— Пренія о датскомъ вопросѣ, назначенныя въ палатѣ общинъ передъ Пасхою по желанію лорда Пальмерстона, отложены до послѣ Пасхи.

— Сэръ Генри-Больверъ вернулся изъ греческихъ монастырей на аѳонской горѣ. Онъ объявилъ, что Англія согласна на секуляризацію монастырскихъ имѣній взамѣнъ денежнаго вознагражденія.

АМЕРИКА.

— Изъ Сан-Доминго пишутъ, что испанскій генералъ Санта-Анна умеръ отъ раны, полученной въ сраженіи съ сан-домингцами. Въ сраженіи при Сант-Яго-делос-Кабалеросъ 600 испанцевъ взяты въ плѣнъ. Сан-домингцы владѣютъ важнѣйшими городами и гаванями. Сан-домингскій генералъ Флорентино пытался провозгласить себя диктаторомъ, но встрѣтилъ сильное сопротивленіе и былъ убитъ въ стычкѣ, возникшей по этому поводу.

АЗІЯ.

— Въ частныхъ письмахъ изъ Джеддаха сообщаютъ, что эмиръ Абдэль-Кадеръ едва не погибъ, отправляясь моремъ изъ этого города въ Ямбо. Зафрактованное имъ судно потерпѣло крушеніе въ виду берега Аравіи; но по счастью, находившійся въ виду этого мѣста египетскій почтовый пароходъ *Джеддахъ* успѣлъ спасти эмира и доставить его, съ четырьмя служителями, въ Ямбо. Въ настоящее время эмиръ находится въ Мединѣ.

ФРАНЦІЯ.

Въ *Монитерѣ*, отъ 16 марта, по поводу закрытія избирательныхъ сходокъ у г. Гарнье Пажеса и въ Сент. Антуанскомъ предмѣстіи, напечатано: „Въ теченіе послѣднихъ дней, по вечерамъ, собирались, безъ разрѣшенія правительства, сходки въ нѣкоторыхъ многолюдныхъ кварталахъ столицы. Подъ предлогомъ распространенія избирательной пропаганды, правительство подверглось тамъ сильнѣйшимъ нападеніямъ. Эти сходки были разсѣяны и начато уже преслѣдованіе судебнымъ порядкомъ владѣльцевъ тѣхъ мѣстъ, гдѣ собирались сходки, а также и лицъ, которыя возбуждали эти безпорядки.

„Ни одно публичное собраніе, какого бы то ни было характера, не можетъ имѣть мѣста безъ разрѣшенія правительства. Въ этомъ случаѣ законъ недѣлаетъ никакого исключенія для избирательныхъ собраній. Тѣ изъ кандидатовъ, которые желаютъ объясниться съ своими избирателями относительно своей кандидатуры, могутъ приглашать ихъ въ публичное собраніе не иначе, какъ получивши предварительное разрѣшеніе отъ правительства.

„Такимъ образомъ, въ этомъ случаѣ, правительство ограничилось исполненіемъ законовъ и впредь заставитъ строго уважать ихъ."

— Одинъ депутатъ законодательнаго корпуса, баронъ де-Жозе (Jauze), вмѣстѣ съ другими своими товарищами, представилъ въ бюджетную коммисію слѣдующую поправку, за подписью гг. Жюля Фавра, Жаваля, Мармье, Эмиля Перейры, Плишона, полковника Регюиса и др.: „Министерству финансовъ открытъ будетъ кредитъ для уплаты семейству Лесюрка 54,245 франковъ, украденныхъ у почтальйона ліонскаго мальпоста, 8-го флореаля IV-го года, съ процентами, начиная съ 5-го августа 1796." Баронъ де-Жозе этимъ не ограничился. Онъ напечаталъ, въ дополненіе къ этой поправкѣ, которая будетъ обсуждаться черезъ нѣсколько дней, историческую записку, прекрасно написанную; въ ней онъ разказываетъ, обсуждаетъ и выставляетъ въ настоящемъ свѣтѣ факты, изъ которыхъ оказывается, очевиднымъ образомъ, что Лесюркъ невинно палъ на эшафотѣ.

— Выборы въ Парижѣ доставили такую побѣду оппозиціи, какой никто не ожидалъ. При множествѣ кандидатовъ, особенно въ пятомъ округѣ, предполагали, что ни одинъ изъ нихъ не получитъ требуемаго большинства, такъ что придется назначить вторичную балотировку. Въ этомъ предположеніи подкрѣпляло еще то обстоятельство, что наиболѣе вліятельные органы французской независимой печати отказали въ своей поддержкѣ гг. Карно и Гарнье-Пажесу. Правда, общее мнѣніе было въ пользу этихъ кандидатовъ; но думали, что имъ удастся побѣдить своихъ противниковъ только при вторичной болотировкѣ. Между тѣмъ результатъ выборовъ былъ вотъ какой. Оба главные кандидата оппозиціи соединили каждый за себя болѣе 13,000 голосовъ, а въ пользу ихъ противниковъ было всего отъ 6,000 до 7,000 человѣкъ. Въ 1-мъ округѣ избранъ Карно 13,554 голосами; Пинаръ получилъ 5,979, а Лабуле 704 голоса; въ пятомъ округѣ избранъ Гарнье-Пажесъ 13,185 голосами; правительственный кандидатъ Фредерикъ Леви получилъ 5,381 голосъ; Толенъ— 380 и Бакъ— 350.

—Въ сенатѣ происходили 18-го и 19-го марта весьма важныя пренія, касающіяся свободы совѣсти и свободы печати. Петиція г. Мерлена приглашала правительство принять строгія мѣры противъ антирелигіозныхъ сочиненій. Коммиссія сената, черезъ своего докладчика, г. Ройе, предлагала перейти къ очереднымъ дѣламъ и оставить петицію безъ вниманія; но многіе сенаторы оказали весьма энергическую поддержку замѣчаніямъ, высказаннымъ авторомъ петиціи, и требовали отсылки ея къ министрамъ внутреннихъ дѣлъ и юстиціи. Однакоже петиція была отвергнута весьма значительнымъ большинствомъ голосовъ.

ГЕРМАНІЯ.

Первое важное правительственное дѣйствіе короля Людвига II принято страной съ большимъ удовольствіемъ. Его величество пожелалъ, чтобы всѣ государственные министры, по очереди, въ извѣстные дни недѣли, докладывали королю лично о предметахъ своихъ вѣдомствъ. До сихъ поръ, сношенія министровъ съ королемъ происходили при посредствѣ кабинетъ-секретаря, а общимъ желаніемъ было, чтобы министры правильно очередовались личными докладами.

— Герцогъ саксен-кобургскій прибылъ, 21-го марта, въ Готу. Онъ, говорятъ, весьма доволенъ пріемомъ императора Наполеона.

ИТАЛІЯ.

Мимистръ финансовъ, г. Мингетти, вступилъ въ переговоры о 200 милліонахъ, составляющихъ остальную сумму послѣдняго займа, и вошелъ въ сношенія съ домомъ Ротшильда о продажѣ государственныхъ желѣзныхъ дорогъ за 200 милліоновъ, такъ что этимъ предоставляется въ распоряженіе государства сумма въ 400 милліоновъ.

ТЕЛЕГРАФИЧЕСКІЯ ДЕПЕШИ.

БЕРЛИНЪ, 23-го марта вечеромъ. Въ „Крестовой Газетѣ" напечатано слѣдующее:

„Извѣстно, что датскій кабинетъ предложилъ конференцію на основаніи сдѣлокъ 1851 и 1852 годовъ. Пруссія отказалась отъ переговоровъ на этомъ основаніи. Поэтому, если желаютъ созвать конференцію, то необходимо пріискать другія условія.

ВѢНА, 23-го марта вечеромъ. Въ „Генеральной Корреспонденціи" напечатаны извѣстія съ нижняго Дуная, по которымъ генералы Клапка и Тюрръ, находятся въ Дунайскихъ княжествахъ и стоятъ въ главѣ готоваго движенія.

Въ Краковѣ захвачена типографіи самозваннаго національнаго правительства; типографщикъ арестованъ и преданъ военному суду.

КОПЕНГАГЕНЪ, 23-го марта. Командующій войсками въ Фридериціи извѣщаетъ, что наканунѣ союзники отступили съ позиціи, съ которыхъ они бомбардировали городъ.

Король обозрѣлъ расположеніе войскъ въ дюппельскихъ укрѣпленіяхъ.

ФРАНКФУРТЪ, 25-го марта. *Почтовая Газета* обнародовала полученную изъ Берлина, отъ 24-го марта, изъ неоффиціальныхъ источниковъ, телеграмму о томъ, что Пруссія и Австрія согласились на конференцію безъ предварительныхъ основаній для нея и безъ перемирія, и что въ скоромъ времени ожидаютъ открытія конференціи.

ЛИТЕРАТУРНЫЙ ОТДѢЛЪ.

ЗАСѢДАНІЕ ВИЛЕНСКОЙ АРХЕОЛОГИЧЕСКОЙ КОММІССІИ.

11 числа текущаго мѣсяца происходило обыкновенное ежемѣсячное засѣданіе Археологической коммиссіи подъ предсѣдательствомъ предсѣдателя графа Е. П. *Тышкевича*, въ присутсвіи попечителя Виленскаго учебнаго округа д. ст. сов. П. И. *Корнилова* и другихъ почетныхъ лицъ.

При открытіи засѣданія предсѣдатель, привѣтствуя отъ лица всего общества г. попечителя Виленскаго учебнаго округа, въ первый разъ, послѣ прибытія въ Вильно, удостоившаго засѣданіе коммиссіи своимъ присутствіемъ, поручилъ это ученое учрежденіе его просвѣщенному вниманію и покровительству. Затѣмъ, сказавъ нѣсколько привѣтливыхъ словъ вновь-избраннымъ дѣйствительнымъ членамъ: начальнику штаба виленскаго военнаго округа генералъ-маіору А. Э. Циммерманну и окружному инспектору д. с. с. г. Э. Траутфеттеру, упомянулъ о послѣдовавшей 19 минувшаго февраля горестной кончинѣ предсѣдателя государственнаго совѣта и академіи наукъ графа Дмитрія Николаевича *Блудова*, доблестное имя котораго украшало также личный составъ членовъ Виленской Археологической коммиссіи.

Послѣ того по прочтеніи ученымъ секретаремъ протокола предшествовавшаго засѣданія, Н. И. Малиновскій почтилъ память и заслуги незабвеннаго сочлена графа Дмитрія Николаевича *Блудова*, слѣдующими словами:

,,Милостивые государи, первенствующее ученое сословіе Имперіи, Императорская Академія Наукъ, печатно только что воздала блистательную дань уваженія и признательности покойному своему президенту, графу Дмитрію Николаевичу Блудову. Этому благородному примѣру должны подражать всѣ ученыя общества, имѣвшія честь считать въ числѣ своихъ членовъ этого знаменитаго мужа, память о которомъ принадлежитъ уже потомству.

Виленскій музеумъ и археологическая коммиссія болѣе другихъ ученыхъ учрежденій обязаны графу Блудову неизгладимой признательностью. Тотчасъ же по учрежденіи нашего общества, оно, пользуясь правомъ, милостью ГОСУДАРЯ ИМПЕРАТОРА ему дарованнымъ, старалось увѣриться, согласится ли графъ Блудовъ украсить своимъ славнымъ именемъ списокъ членовъ едва возникшаго учрежденія? Нашъ достойный президентъ вѣрно понялъ величіе чувствъ и возвышенность разума этого перваго государственнаго сановника, приглашая насъ умолять его принять единогласный выборъ его въ члены, и такимъ образомъ сдѣлаться нашимъ собратомъ. Велико было наше счастіе, когда мы узнали, что онъ не только согласился на нашу просьбу, но изъявилъ еще желаніе сдѣлаться полезнымъ предпріятію, значеніе и тенденціи котораго вполнѣ оцѣнилъ. Послѣдствій этого прекраснаго обѣщанія пришлось намъ не долго ждать. Желая возвысить виленскіи музеумъ и археологическую коммиссію въ глазахъ ученаго міра, и въ тоже время почтить ученую дѣятельность и великодушную щедрость основателя нашего учрежденія, графа Евстафія Тышкевича, руководящаго нашими занятіями, графъ Блудовъ, 20-го декабря 1858 года предложилъ Академіи избрать нашего достопочтеннаго президента почетнымъ ея членомъ. Эта награда, самая высшая въ имперіи для избранныхъ мужей, всю свою жизнь посвящающихъ развитію науки, была вполнѣ понята какъ нашимъ учрежденіемъ, такъ равно и другими учеными учрежденіями россійскими и иностранными, стремящимися къ тѣмъ же цѣлямъ. Впрочемъ это доказательство благосклонности графа Блудова, этмиъ неограничилось. Онъ старался и о томъ, чтобы всѣмъ было извѣстно, что наши усилія на поприщахъ историческомъ и археологическомъ не безплодны и чтобы академія подтвердила авторитетъ нашихъ рѣшеній. Поэтому, когда этому ученому ареопагу предстояло произнести приговоръ о литературныхъ трудахъ, представленныхъ на конкурсъ авторами, состязавшимися о полученіи Демидовской преміи и когда случилось, что г. *П.* выступилъ на состязаніе съ сочиненіемъ *о происхожденіи литовскаго дворянства*, академія наукъ потребовала предварительно нашего объ этомъ трудѣ заключенія. Вслѣдствіе чего сказанная книга и была къ намъ доставлена. Мы ее

Missolonghi podniosłszy rokosz, wygnała swoich oficerów; wysłano natychmiast do téj twierdzy dwa bataljony dla przywrócenia porządku. Prócz tego, zagęściły się rozboje tak dalece, że nikt nie jest bezpieczny, nawet w blizkości bram ateńskich.

Taki stan rzeczy jest tém dotkliwszy, że od pewnego czasu, swawola tego rodzaju była prawie zupełnie ustała.

Przez Turyn z dnia 20 marca nadeszły wiadomości o złożeniu urzędów przez ministrów greckich w skutek przeciwnego im objawu ludowego. Nowy gabinet składają: pp. Zaimis, spraw zagranicznych; Omunduros, skarbu; Eligianni, oświecenia narodowego; Deligiorgi, sprawiedliwości; Christides, spraw wewnętrznych; Coroneos, wojny.

ANGLJA.

Donoszą z Nowéj Zelandji, że pokolenie Kingitów zostało rozproszone; król jego w ucieczce znalazł ocalenie. Jenerał Cameron bez przeszkody posuwa się w głąb wyspy.

— Rozprawy o kwestji duńskiéj, które przed świętami miały być wytoczone w izbie niższéj, na żądanie lorda Palmerstona odroczone zostały na czas po Wielkiéjnocy.

— Sir Henryk Bulwer wrócił z wycieczki do klasztorów greckich na górze Athos. Wedle jego oświadczenia, Anglja przystaje na sekularyzację dobr klasztornych i wynagrodzenie pieniężne.

AMERYKA.

Piszą z San-Domingo, że jenerał hiszpański Santa-Anna umarł z rany otrzymanéj w potyczce z krajowcami. W bitwie pod Sant-Jago de los Caballeros, 600 Hiszpanów dostało się do niewoli; mieszkańcy San-Domingo mają w swych ręku najważniejsze miasta i porty. Dowodzący wojskami krajowemi jenerał Florentino kusił się o dyktaturę, ale spotkał mocny opór i padł w potyczce, która się była z tego powodu wywiązała.

AZJA.

Wedle listów prywatnych z Jeddah, emir Abdel-Kader omal niepostradał życia w drodze morzem z tego miasta do Jambo. Zamówiony przezeń statek rozbił się na wysokości brzegów Arabji; lecz szczęściem znajdujący się w pobliżu pocztowy parowiec egipski Jeddah zdołał ocalić emira i przywiózł go z jego czterema służącymi do Jambo. Abdel-Kader znajduje się obecnie w Medynie.

FRANCJA.

Z powodu zamknięcia zgromadzeń wyborczych w domu p. Garnier-Pagès i na przedmieściu Saint-Antoine, „Monitor powszechny" z d. 16 marca pisze co następuje: „Ostatniemi dniami, bez dozwolenia rządu, zgromadzano się wieczorami po niektórych ludnych kwartałach stolicy. Pod pokrywką szerzenia propagandy wyborczéj, wymierzano tam na rząd najgwałtowniejsze pociski. Te zbiegowiska już zostały rozproszone, a właścicieli posiadłości, gdzie się schadzano, oraz osoby, które nieciły zamieszki, pociągnięto do odpowiedzialności przed prawem.

Żadne jakiegobądź charakteru zgromadzenie publiczne niemoże się odbywać bez dozwolenia rządu. Prawo pod tym względem nierobi żadnego wyjątku dla zgromadzeń wyborczych. Kandydaci, którzy pragną porozumieć się ze swoimi wyborcami w sprawie kandydatury, nieinaczéj mogą zwoływać ich na zgromadzenie publiczne, jak po otrzymaniu wprzód upoważnienia rządu.

Tak więc w tym razie rząd się ograniczył do wykonania prawa, i nadał zmusi do niewykraczania z jego obrębów."

— Deputowany ciała prawodawczego baron de Jausé, wespół z innymi swoimi kolegami, wniosł do komissji budzetu następującą poprawkę podpisaną przez Juljusza Favre, Javal, Marmier, Emila Pereire, Plichon, półkownika Reguisse i innych: „Ministerstwo skarbu otrzyma upoważnienie do wypłaty rodzinie Lesurque summy 54,245 franków, skradzionéj u pocztyljona malpoczty lyońskiéj dnia 8 floreala IV roku, a to razem z procentem od dnia 5 sierpnia 1796 r." Baron de Jausé niepoprzestał na tém, lecz dla objaśnienia powyższéj poprawki, która ma być roztrząsaną temi dniami w izbie, wydrukował prześlicznie napisany memorjał. Autor opowiada w nim, ocenia i wystawia w prawdziwém świetle wypadki, z których widać oczywiscie, że Lesurque niewinnie dał głowę na rusztowaniu.

— Zwycięztwo oppozycji na wyborach w Paryżu przeszło wszelkie oczekiwanie. Z powodu mnóstwa kandydatów, zwłaszcza w piątym okręgu wyborczym, przypuszczano, iż żaden z nich nieotrzyma żądanéj większości i że przyjdzie się uciec do powtórnego głosowania. Przypuszczenie to tém bardziéj zdawało się być uzasadnioném, że największego wpływu używające niezależne organa prassy francuzkiéj odmówiły swego poparcia pp. Carnot i Garnier-Pagès. Wprawdzie mniemanie ogólne było na stronie tych kandydatów; lecz sądzono, że zwycięztwo dla nich nad przeciwnikami wyjdzie z urny dopiéro podczas powtórnego głosowania. Tymczasem oto jaki był wypadek wyborów. Obaj główni kandydaci oppozycyjni mieli za sobą górą po 13,000 głosów, kiedy ich przeciwnicy otrzymali zaledwie po 6,000 do 7,000. W piérwszym okręgu p. Carnot wybrany został większością 13,554 głosów; Pinard otrzymał 5,979, a Laboulaye 704. W piątym okręgu wybrano p. Garnier-Pagès większością 13,185 głosów; kandydat rządowy Fryderyk Lévy otrzymał 5,381, Tolin 380, a Baque 350 głosów.

— Dnia 18 i 19 marca toczyły się w senacie ważne rozprawy, dotykające swobody sumienia i wolności druku. Petycja p. Merlin domagała się od rządu surowych rozporządzeń względem pism anti-religijnych. Komissja senatu, przez usta swojego sprawozdawcy p. Royer, zaproponowała przejście do porządku dziennego, niezwracając dalszéj na ten dokument uwagi; lecz wielu z pomiędzy senatorów przemawiało bardzo energicznie za zdaniami autora petycji i domagało się polecenia jéj ministrom spraw wewnętrznych i sprawiedliwości. Wszelako bardzo znaczna większość okazała się przy wniosku komissji i petycję odrzucono.

NIEMCY.

Pierwsza ważna czynność króla Ludwika II, z wielkiém ukontentowaniem została powitaną w kraju. Najjaśniejszy pan postanowił, ażeby wszyscy ministrowie państwa kolejno w pewne dni tygodnia osobiście składali sprawozdania, w interesach tyczących się ich wydziałów. Dotąd ministrowie porozumiewali się z królem za pośrednictwem sekretarza gabinetu, a powszechném było życzeniem, ażeby sprawy państwa załatwiane były przez nich osobiście na posłuchaniu.

—Książe sasko-koburski powrócił dnia 21 marca do Goty. Powiadają, że książe bardzo jest zadowolony z przyjęcia, jakiego doznał od ces. Napoleona.

WŁOCHY.

Minister skarbu Minghetti rozpoczął rokowania o 200 miljonów, składających resztę ostatniéj pożyczki, tudzież zagaił umowę z domem Rotschilda względem sprzedaży skarbowych dróg żelaznych również za 200 miljonów. Tym sposobem otrzyma się do rozporządzenia państwa kapitał, wynoszący 400 miljonów.

DEPESZE TELEGRAFICZNE.

BERLIN, środa 23 marca wieczorem. Gazeta krzyżowa ogłasza dziś wieczorem następną notę:

„Wiadomo, że gabinet duński przekładał konferencję na zasadzie umów 1851—1852 roku. Prusy nie przyjęły téj zasady. Potrzeba więc szukać innéj, jeśli konferencja ma przyjść do skutku."

WIEDEŃ, środa 23 marca wieczorem. Korespondencja powszechna ogłasza wiadomość otrzymaną z okolic niższego Dunaju, podług któréj jenerałowie Klapka i Turr znajdują się w księstwach naddunajskich i stanęli na czele ruchu organizowanego.

W Krakowie odkryto drukarnię rzekomego rządu narodowego; drukarz został uwięziony i oddany pod sąd wojenny.

KOPENHAGA, środa 23 marca. Dowódzca wojsk we Fridericji oznajmuje, że sprzymierzeńcy cofnęli się we wtorek ze stanowisk, z których bombardowali miasto.

Król oglądał położenie wojsk w warowniach duppelskich.

FRANKFURT, piątek 25 marca. Gazeta pocztowa ogłasza telegrammę z prywatnego źródła wysłaną z Berlina i oznajmującą, że Prusy i Austrja przyjęły konferencję bez oznaczonéj z góry podstawy i bez rozejmu; zjazd więc konferencji jest wkrótce oczekiwany.

DZIAŁ LITERACKI.

POSIEDZENIE KOMMISSJI ARCHEOLOGICZNEJ WILEŃSKIEJ.

Dnia 11 bież. miesiąca kommissja archeologiczna odbyła zwyczajne posiedzenie swoje, pod przewodnictwem prezesa hr. Eustachego Tyszkiewicza i w obecności p. kuratora wileńskiego okręgu naukowego rz. rad. st. Korniłowa, oraz innych dostojnych gości.

Przy zagajeniu posiedzenia, prezes witając w imieniu całego towarzystwa p. kuratora wileńskiego okręgu naukowego, który po raz pierwszy po swoim przyjeździe do Wilna raczył zaszczycić posiedzenie Kommissji swoją obecnością, polecił tę instytucję jego światłéj uwadze i opiece. Poczém powitawszy nowo obranych rzeczywistych członków, naczelnika sztabu jenerał majora A. Zimmermana i wizytatora szkół Hugona von Trautvetter, prezes poświęcił słów kilka pamięci zgasłego na dniu 19 lutego Prezesa rady Państwa i Akademji nauk, hrabiego Dymitra Błudowa, którego towarzystwo miało zaszczyt liczyć w gronie swych rzeczywistych członków.

Następnie po odczytaniu przez sekretarza naukowego i po przyjęciu protokółu przeszłego posiedzenia, na wezwanie prezesa zabrał głos rz. czł. Mikołaj Malinowski i uczcił pamięć i zasługi zgasłego męża stanu i członka kommissji, hrabiego Dymitra Błudowa, następném przemówieniem:

„Panowie! Najpierwsze ciało naukowe Cesarstwa, Akademja nauk w Petersburgu, oddała już w organach publicznych świetny hołd uwielbienia i wdzięczności pamięci niedawno zmarłego prezydenta swego, hrabiego Dymitra Błudowa. Piękny to i godzien naśladowania przykład dla wszystkich towarzystw naukowych, które miały zaszczyt posiadania w gronie swych członków tego znakomitego męża, którego pamięć należy już do potomności.

„Muzeum Wileńskie i połączona z niem Komissja archeologiczna silniejsze niż każde inne stowarzyszenie naukowe, mają pobudki do niewygasłéj dla hrabiego Błudowa wdzięczności. Od chwili założenia swego, Muzeum, korzystając z prerogatyw, któremi je łaska Jego Cesarskiéj Mości uposażyć raczyła, usiłowało zapewnić się, czy hrabia Błudow nie zgodziłby się, ażeby chlubne imię jego mogło być zapisane na liście członków instytucji tylko co powołanéj do życia? Dostojny nasz prezes dobrze tuszył sobie o szlachetności uczuć i wzniosłości umysłu tego pierwszego dostojnika państwa, zobowiązując nas, ażebyśmy zanieśli doń prośbę o przyjęcie jednogłośnego wyboru na rzeczywistego członka naszego towarzystwa. Szczęśliwi byliśmy, dowiadując się z jego tchnącéj prawdziwą życzliwością odpowiedzi, że nietylko przyjmuje nasz wybor, ale pragnie nadto stać się użytecznym towarzystwu, którego doniosłość i dążności ocenia. Nie potrzebowaliśmy czekać długo na ziszczenie téj uprzejméj obietnicy. W celu nadania Muzeum wileńskiemu i Kommissji archeologicznéj większego znaczenia w świecie naukowym, oraz pragnąc oddać hołd należny naukowéj działalności i szlachetnéj szczodrobliwości założyciela naszéj instytucji, hrabiego Eustachego Tyszkiewicza, który przewodniczy naszym pracom, hrabia Błudow wystąpił na posiedzeniu Akademji nauk 20 grudnia 1858 roku, z wnioskiem, w skutek którego hrabia Tyszkiewicz zaliczony został w poczet jéj członków honorowych. Ten tytuł, jeden z pierwszych w Cesarstwie, o który tylko ubiegać się mogą ludzie wybrani, poświęcający całe życie swoje nauce, był należycie oceniony i przez nasze towarzystwo i przez inne tak w kraju i zagranicą, z któremi łączyła nas wspólność celów.

Ten dowód życzliwości, jakkolwiek wielki, nie był jednak ostatnim ze strony hrabiego Błudowa. Chodziło mu o to, ażeby wiedziano, że nasze prace w dziedzinie historji i archeologji nie były bezowocne, i że Akademja uznaje powagę naszych wyroków. Jakoż wkrótce, gdy ten areopag uczony miał wyrzec ostatnie słowo o wartości prac naukowych, złożonych na konkurs przez autorów ubiegających się o nagrodę Demidowa, i gdy w liczbie innych wystąpił w szranki p. P*** ze swą rozprawą, „o pochodzeniu szlachty litewskiéj", Akademja zasięgnęła zdania naszego towarzystwa o wartości historycznéj téj pracy. Książka pod wymienionym wyżéj tytułem została nam przysłaną. Wzię-

подвергли добросовѣстному анализу, и нашъ почтенный сотоварищъ г. Киркоръ, въ донесеніи, столь же ченомъ, сколь и ученомъ, доказалъ всю несостоятельность сочиненія. На выводы этого донесенія академія вполнѣ согласилась, и отвергла притязанія конкуррента.

Вскорѣ послѣ того нашъ президентъ отправился въ столицу, съ цѣлью блюсти, съ свойственною ему заботливостію, интересы музеума, коего, по особенной милости ГОСУДАРЯ ИМПЕРАТОРА, назначенъ былъ пожизненнымъ попечителемъ. Въ этомъ званіи онъ не преминулъ представиться графу Блудову и изложить состояніе нашихъ коллекцій. Знаменитый президентъ академіи возъимѣлъ мысль обогатить нашу библіотеку великолѣпнымъ ученымъ сокровищемъ, и предложилъ подарить намъ полное собраніе изданій Академіи, со времени ея основанія до настоящаго времени. Этотъ подарокъ тѣмъ драгоцѣннѣе, что его нельзя пріобрѣсти обыкновеннымъ коммерческимъ путемъ, и библіофиламъ, только по счастливому случаю, удается иногда его добыть. Въ февралѣ 1862 г., графъ Блудовъ лично сообщилъ нашему президенту объ этой пріятной новости; 5 же мая тогоже года мы имѣли уже счастіе лично выразить нашу благодарность знаменитому жертвователю, когда въ проѣздъ его чрезъ Вильно за границу, онъ удостоилъ посѣтить нашъ музеумъ. Часы, посвященные имъ осмотру этого заведенія, пребудутъ навсегда глубоко напечатлѣнными въ нашей памяти. Видъ этой благородной личности, славной громадными услугами, оказанными ею Россіи, почтенной по возрасту и опыту пріобрѣтенному въ высшихъ правительственныхъ сферахъ, исполненной безпримѣрнаго доброжелательства и самой симпатической обходительности, оставилъ среди насъ неизгладимыя воспоминанія. Насъ всѣхъ приводили въ удивленіе: громадность и основательность его познаній, сила его ума, справедливость сужденій и пламенная любовь къ наукѣ и литературѣ. Господа, вы конечно, никогда не забудете минутъ высокаго умственнаго наслажденія, доставшагося вамъ въ удѣлъ, присутствуя этому достопамятному посѣщенію. Мы могли тогда убѣдиться, что графъ Блудовъ былъ удовлетворенъ всѣмъ осматриваемымъ имъ съ такимъ любопытствомъ подъ этими сводами, и тогда же, узнавъ, что подарокъ Академіи намъ еще не доставленъ, онъ вѣроятно торопилъ доставкой этого транспорта, такъ какъ чрезъ три недѣли, именно 26 мая, мы уже обладали 1,022 томами, обогатившими нашу библіотеку.

Для оправданія нашего глубокаго уваженія не имѣю надобности начертывать жизни графа Блудова. Его труды, по продолженію исторіи Карамзина; по управленію министерствами внутреннихъ дѣлъ и юстиціи; труды дипломатическіе, по заключенію имъ конкордата съ папой; труды юридическіе, по управленію II отдѣленіемъ Собственной ЕГО ИМПЕРАТОРСКАГО ВЕЛИЧЕСТВА канцеляріи; труды первенствующаго сановника, руководившаго совѣщаніями Государственнаго Совѣта,—все это безсмертные памятники, кои памяти его воздвигнетъ благодарное отечество. Отечественная пресса, начиная съ злосчастнаго дня его кончины (19 февраля) не перестаетъ полагать на гробъ великаго гражданина дань удивленія и скорби всего народа и сообщаетъ будущимъ біографамъ благороднѣйшія черты его чудно-прекрасной души.

Да будетъ намъ тоже дозволено этими нѣсколькими словами уплатить долгъ нашъ этому великому и благородному мужу, коимъ Россія справедливо гордится и котораго человѣчество и цивилизація причислятъ къ сонму своихъ достойнѣйшихъ представителей!"

Послѣ того дѣйствительный членъ Павелъ Васильевичъ *Кукольникъ* прочелъ статью свою „о древнихъ памятникахъ Литовскаго Законодательства", въ которой, по очереди, бросивъ бѣглый взлядъ на древнѣйшіе судебные обряды, разсмотрѣлъ подробно Судебникъ Казимира Ягеллона и всѣ три изданія Литовскаго Статута.

Затѣмъ членъ-сотрудникъ Викентій *Коротынскій* прочелъ написанную имъ статью „о Сербско-Лужицкой литературѣ." Представивъ вкратцѣ историческія судьбы этого славянскаго племени, авторъ исчислилъ и оцѣнилъ критически замѣчательнѣйшія произведенія лужицкихъ писателей по разнымъ отраслямъ человѣческихъ знаній, отъ самыхъ древнихъ временъ по настоящее время. Цѣль всего умственнаго труда сербскихъ писателей состоитъ въ поднятіи простолюдина на доступную для него высоту общечеловѣческаго развитія. Большія въ этомъ отношеніи заслуги оказали: Михаилъ и Авраамъ Бранцели (отецъ и сынъ), Андрей Любенскій, авторъ многихъ беллетристическихъ произведеній, Андрей Зейлеръ сербскій поэтъ и редакторъ газеты „Serbske Noviny." Умственное движеніе Сербовъ-Лужичанъ сосредоточивается въ городѣ Будышинѣ и къ самымъ дѣятельнымъ представителямъ его въ настоящее время слѣдуетъ отнести Ивана Смолера, Бука и Горника, издателей Czasopisa towarstwa Maticy Serbskjeje i Luzicana, въ которыхъ помѣщаются статьи историческія и почасти естественныхъ наукъ, а также повѣсти и стихотворенія. Мы не сообщаемъ дальнѣйшихъ подробностей этой любопытной статьи, надѣясь въ скоромъ времени помѣстить ее цѣликомъ въ Вѣстникѣ.

Наконецъ помѣщаемъ списокъ пожертвованій въ пользу музеума въ теченіи прошедшаго мѣсяца.

1) Редакція журнала министерства народ. просвѣщенія томъ своего журнала за февраль мѣсяцъ. 2) Геркуланъ Абрамовичъ, генералъ маіоръ, древній наседленникъ съ принадлежностями и одинъ документъ. 3) Адамъ Завадзкій, чл. сотр. отзывъ генеральнаго совѣта Сенскаго департамента и Парижскаго город. совѣта къ жителямъ Парижа отъ 2 апрѣля 1814 г. о низверженіи съ престола Наполеона I, перепечатанный въ переводѣ въ г. Минскѣ. 4) Лицей князя Безбородко брошюру п. з. Годичный торжеств. актъ въ Лицеѣ въ Нежинской гимназіи 4 сентября 1863г. 5) Штирійское общество исторія (въ Грацѣ) XII-й выпускъ своихъ Mittheilungen. Gratz, 1863 г. 6) Редакція морскаго сборника, два выпуска своего журнала за мѣсяцъ январь и февраль, Очерки морской жизни Василля Галля ч. I-ая 1864. Спб. и брошюру п. з. Броненосныя башенныя морскія суда Спб. 1864 г. 7) Викентій Коротынскій чл. сотр. печать съ гербомъ Денборогъ. 8) Кс. Осипъ Малышевичъ чл. сотр. письмо Венгерскаго епископа.

ЕЛЕНА ІОАННОВНА, ВЕЛИКАЯ КНЯГИНЯ ЛИТОВСКАЯ И КОРОЛЕВА ПОЛЬСКАЯ.

(ИСТОРИЧЕСКІЙ ОЧЕРКЪ).

(Продолженіе).

16 января 1495 г., Царевна Елена выѣхала изъ Драгомилова, по смоленскому тракту, прославленному злополучнымъ походомъ на Россію двунадесяти языкъ, ведомыхъ Наполеономъ,— тракту, на которомъ находится Бородино.

„Путешествіе ея," говоритъ историкъ Литвы (*) „было не что иное, какъ подвижной праздникъ: народъ съ радостію сбѣгался смотрѣть будущую Великую Княгиню Литовскую; благословлялъ союзъ двухъ монарховъ, столь желанный для счастія ихъ подданныхъ, особенно для жителей обѣихъ столицъ, въ коихъ еще оставались памятники недавнихъ войнъ. Духовенство, войско, всѣ и вездѣ встрѣчали Елену, какъ Ангела мира, вѣстницу неизмѣннаго счастія, залогъ вожделѣннаго соединенія двухъ державныхъ Домовъ, господствующихъ надъ наслѣдіемъ св. Равноапостольнаго Великаго Князя Владиміра и Гедимина; православные утѣшались мыслью, что въ лицѣ Великой Княгини будутъ имѣть высокую покровительницу своей вѣры."

(*) Dz. star. nar. Lit. Narbut. T: 8, стр. 311.

Описаніе же самой поѣздки въ извлеченіи и съ сохраненіемъ языка передаемъ изъ древняго весьма интереснаго повѣствованія, сообщеннаго виленскому музеуму дѣйствительнымъ членомъ онаго г. полковникомъ Сонцевымъ изъ Московскаго архива иностранныхъ дѣлъ.

Лѣта 7003 (1495) пріѣхала Великая Княжна на Дуброву, ѣдучи къ Вязьмѣ, и туто встрѣтили Великую Княжну Князи Вяземскіе всѣ; а привезли ей поминковъ: семь камокъ Бургскихъ легкихъ, да за двѣнадцать золотыхъ 300 грошей, полутретьядцати грошей, да золотой, да три золотые. А въ Смоленску встрѣтили Великую Княжну Князь Александръ отъ Окста, да Юрьи Зиновьевъ, да Юрьи Глебовичь Намѣстникъ Смоленской за пять верстъ до Смоленска, а съ ними всѣ люди Смольянѣ Боярѣ и мѣсчянѣ; да сшедъ съ коней пришли ко Князю къ Семену, и Князь Семенъ вышелъ противъ ихъ изъ саней, да пришедъ съ ними къ тапканѣ, явилъ ихъ Великой Княжнѣ, и они Великой Княжнѣ челомъ ударили. А Янъ встрѣтилъ Великую Княжну у посадовъ, да съ нимъ человѣкъ съ пяддесятъ. А какъ поѣхала Великая Княжна въ посады, и дѣти боярскіе сошли съ коней, да шли у тапканы пѣши; какъ пріѣхала къ мосту, а бояре князь Семенъ и Михайло изъ саней вышли, да шли у тапканы пѣши и до Пречистые; а Владыка Великую Княжну встрѣтилъ вышедъ изъ Пречистые со крестомъ и со всѣми священники, и благословилъ Великую Княжну крестомъ, и Княжна Великая пошла въ церковь, и Владыка молбенъ началъ пѣти; а какъ отпѣли молбенъ и Великая Княжна пошла къ тапкану и поѣхала къ себѣ на дворъ; а Боярѣ и Пановѣ проводили Великую Княжну до свѣтлицы, и Великая Княжна велѣла паномъ принести вина въ купкѣхъ, и подавалъ имъ вино отъ Великія Княжны Князь Семенъ. А завтрее Великая Княжна у Пречистые слушала обѣдни, а Владыка служилъ обѣдню самъ; а порты были на Великой Княжнѣ по записи. А послѣ обѣдни, какъ пріѣхала Великая Княжна въ свѣтлицу, ино къ ней Пани пришли челомъ ударити: Юрьева жена Глѣбова съ своею падчирицею, да Ивашкова жена Кошкина Моршалкина; и Княжна Великая велѣла имъ сѣсти на правой сторонѣ въ другой лавкѣ; а поминковъ къ ней не принесли. А Владыка Смоленской ударилъ челомъ Великой Княжнѣ, а принесъ ей поминка икону золоту съ чепечкою Рождество Пречистыя во цклѣ, да камку Бурскую съ золотомъ; и Великая Княжна велѣла ему сѣсти въ той же лавкѣ, въ которой лавкѣ Пани сидятъ, выше Паней отъ себя; и велѣла Великая Княжна вина принести въ купкѣхъ, и подавалъ вино отъ Великіе Княжны Владыкѣ Князь Семенъ, а Паньямъ подавала Великая Княжна сама вино, а къ Великой Княжнѣ вино приносила Княгини Марья Княжни Семенова. А какъ поѣхала Великая Княжна изъ Смоленска, и Панъ Юрій Глѣбовъ проводилъ ее за городъ съ версту. А въ Витебску встрѣтилъ Великую Княжну Намѣстникъ Витебской Князь Михайло Князь Ивановъ сынъ Юрьевича Ижеславскаго за двѣ версты отъ Витебска, со всѣми Видбляне, и Князь Семенъ его явилъ Великой Княжнѣ; а въ посадѣхъ дѣти Боярскіе шли у тапканы пѣши потому же, какъ и въ Смоленску. А какъ пріѣхала къ мосту къ Верхнему Городку, и Боаре Князь Семенъ и Михайло шли у тапканы пѣши до Архангела встрѣтилъ Великую Княжну Архимандритъ со крестомъ и со всѣми священники, и благословилъ Великую Княжну крестомъ. И Княжна Великая въ Церковь не пошла, а пошла въ горницу; а Бояре проводили ее до горницы. А завтрее слушала Великая Княжна у Архангела молбена и обѣдни, а слушавъ обѣдни туто хлѣба не ѣла, поѣхала прочь; а Князь Михайло Великую Княжну проводилъ со всѣми Видбляны съ версту за городъ; а Князя Александра и Яна и Юрья Зиновьева въ Витебску не было, поѣхали впередъ къ Полотску. А въ Полотску Княжну Великую встрѣтилъ Князь Александръ отъ Окста, да Панъ Янъ, да Юрьи Зиновьевъ за полверсты отъ посады со всѣми Полочаны; а въ посадѣхъ шли дѣти Боярскіе у тапканы пѣши по томуже, какъ и въ Витебску. А какъ пріѣхала Великая Княжна къ мосту, и Боаре Князь Семенъ и Михайло шли у тапканы пѣши и до Великаго Софѣя, а Владыка встрѣтилъ Великую Княжну передъ Церковью со кресты и со всѣми священники, и благословилъ ее Владыка крестомъ, и Великая Княжна пошла въ Церковь, а Владыка молбенъ началъ пѣти; а какъ отпѣли молбенъ, и Великая Княжна пошла въ тапкану и поѣхала къ собѣ на дворъ; а Боаре Князь Семенъ и Михайло и Пановѣ Князь Александръ и Янъ и Юрьи проводили Княжну до горницы. И Паномъ Великая Княжна велѣла вино подавати; и подавалъ вино Паномъ отъ Великія Княжны Князь Семенъ. И тогоже дни пришла къ Великой Княжнѣ Панія Янова за дочерью челомъ ударити; а принесла поминка двѣ камки Бурскія съ золотомъ, и Великая Княжна звала ихъ къ себѣ цѣловатися, и ѣсти ихъ къ себѣ звала; а велѣла имъ сѣсти на правой сторонѣ въ другой лавкѣ и велѣла взяти Великая Княжна вина въ купкѣхъ, и подавала Великая Княжна вино имъ сама; а къ Великой Княжнѣ вино приносила Княгини Марья Княжа Семенова. А на завтрее слушала Великая Княжна обѣдни у Великаго Софѣя, а обѣдню служилъ Владыка самъ, а Пани Янова слушала обѣдни съ Великою Княжною въ Софьѣ Великомъ; а отъ обѣдни пріѣхала Великая Княжна къ собѣ въ горницу, а Пани Янова съ Великою Княжною. А Владыка челомъ ударилъ Великой Княжнѣ послѣже обѣдни, а принесъ поминка камку Бурскую съ золотомъ; и Княжна Великая велѣла ему сѣсти въ той же лавкѣ выше Паней, и велѣла вина взяти въ купкѣхъ, и подавалъ вино Владыцѣ отъ Великіе Княжны Князь Семенъ. А о вѣнчаньѣ Боаре съ Паны учали говорити ещо отъ Смоленска ѣдучи, чтобы имъ учинили вѣдомо, чтобы вѣнчанью быти въ Греческой Церквѣ, а вѣнчалъ-бы ихъ Митрополитъ, или Владыка, или Макарей, и Паны имъ отвѣта не учинили до Мѣдниковъ; а сказываютъ обсылалися съ Великимъ Княземъ о томъ не одинова, и Князь Велики имъ о томъ отвѣстья не учинилъ. А въ Вязьмѣ встрѣтилъ Великую Княжну отъ Великаго Князя дворянинъ Великаго Князя Миколай Смиnновичь Андушова, вправилъ Великой Княжнѣ отъ Великаго Князя поклонъ, да поминки привезъ четыре

liśmy ją pod sumienny i dojrzały rozbiór, a szanowny nasz współczłonek pan Adam Kirkor, w swém równie jasném jak uczoném sprawozdaniu, dowiódł całéj bezzasadności twierdzeń autora; Akademja nauk przyjęła bezwarunkowo wszystkie wnioski tego sprawozdania i współzawodnik musiał ustąpić z pola ze swemi roszczeniami.

„Wkrótce po tém, nasz prezes udał się do stolicy, ażeby z wrodzoną sobie troskliwością mógł tam czuwać bliżéj nad sprawami Muzeum, którego przez szczególniejszą łaskę Cesarską został mianowany kuratorem dożywotnim. W tym charakterze nie zaniedbał przedstawić się hrabiemu Błudow i opisał przed nim stan naszych zbiorów naukowych. Dostojny prezydent Akademji powziął myśl uposażenia naszéj bibljoteki niezrównanym skarbem naukowym i polecił uczonemu stowarzyszeniu ofiarować nam zbiór zupełny dzieł przezeń wydanych od chwili jego zawiązania się aż do dnia dzisiejszego. Ten dar jest tém szacowniejszy, że niepodobna go nabyć zwyczajną drogą handlu księgarskiego, a miłośnicy książek chyba tylko szczęśliwemu przypadkowi zawdzięczać mogą posiadanie zupełnego zbióru dzieł Akademji. Było to w lutym 1862 r., gdy hrabia Błudów osobiście zwiastował prezesowi naszemu tę pocieszającą wiadomość, a już 5 maja tegoż roku byliśmy tak szczęśliwi, że mogliśmy wynurzyć naszą wdzięczność dostojnemu ofiarodawcy, gdy udając się zagranicę, w przejeździe przez Wilno raczył zaszczycić Muzeum swoją bytnością. Widok téj szlachetnéj postaci, tego męża wsławionego ogromem usług oddanych Rossji, poważnego wiekiem i doświadczeniem zdobytém na najwyższych szczeblach u steru rządu, tchnącego niezrownaną dobrocią i uprzejmością jednającą serca wszystkich, zostawił śród nas niezatarte wspomnienia. Podziwialiśmy wszyscy ogrom i głębokość jego pamięci, dzielność jego umysłu, trafność jego spostrzeżeń i jego serce gorąco bijące dla umiejętności i sztuk pięknych. Zaprawdę nie wyjdą wam, panowie, z pamięci te chwile wysokiéj roskoszy umysłowéj, któréj kosztowaliście, będąc przytomnymi tym pamiętnym odwiedzinom. Mieliśmy wówczas zręczność przekonać się, że hrabia Błudow był zadowolonym ze wszystkiego, nad czem się zastanawiał i czemu się przypatrywał z takiem zajęciem pod temi sklepieniami, gdyż dowiedziawszy się, że dar Akademji nie doszedł jeszcze rąk naszych, musiał naglić o jego wysłanie, gdyż w przeciągu trzech tygodni, to jest 26 maja, towarzystwo nasze już było w posiadaniu 1022 tomów, które wzbogaciły bibljotekę Muzeum.

„Ażeby usprawiedliwić uwielbienie nasze, nie widzimy potrzeby wchodzić w bliższe roztrząsanie szczegółów życia hr. Błudowa. Prace jego jako kontynuatora historji Karamzina, jako ministra spraw wewnętrznych i sprawiedliwości, jako dyplomaty, który rokował o zawarcie konkordatu ze stolicą apostolską, jako prawnik prezydujący przy układzie praw, któremi się rządzi Rossja, jako pierwszy dostojnik przewodniczący obradom rady Państwa, oto są wszystko nieśmiertelne pomniki, któremi wdzięczna ojczyzna uczci jego pamięć. Dziennikarstwo krajowe od smutnego dnia jego zgonu (19 lutego) składa na grobie wielkiego obywatela hołd uwielbienia i żalu całego narodu i dostarcza dla przyszłych biografów najszlachetniejszych rysów, któremi się odznaczała jego piękna dusza.

„Niech i nam też wolno będzie wypłacić w tych kilku słowach dług naszéj wdzięczności dla tego wielkiego i zacnego człowieka, którym się Rossja tak słusznie szczyci i którego ludzkość i cywilizacja policzą w poczet swych najgodniejszych przedstawicieli."

Po tém przemówieniu rzeczywisty członek Paweł Kukolnik odczytał rozprawę swoją „o starodawnych pomnikach prawodawstwa litewskiego," w któréj z kolei przebiegł wszystkie najdawniejsze obrzędy sądowe, zatrzymując się najdłużéj nad pochodzeniem statutów Kazimierza Jagiellończyka i nad trzema wydaniami statutu litewskiego.

Z kolei członek współpracownik Wincenty Korotyński odczytał własny artykuł p. t. „O Serbsko-Łużyckiéj literaturze," w którym skreśliwszy w kilku słowach dziejowe losy tego słowiańskiego plemienia, wyliczył i krytycznie ocenił znakomitsze utwory łużyckich pisarzów w rozmaitych gałęziach wiedzy ludzkiéj, od najdawniejszych czasów aż do dnia dzisiejszego. Wszystkie usiłowania dawnych i nowszych pracowników na polu umysłowém w Łużycach zmierzają głównie, ażeby oświecić i podnieść lud prosty na dostępny dla niego szczebel umysłowego rozwoju. Wielkie w tym względzie położyli zasługi Michał i Abraham Brancelowie (ojciec i syn), Andrzéj Lubeński autor wielu utworów literatury nadobnéj, Andrzéj Sejler poeta serbsci i Smoler redaktor „Serbskich Nowin." Stolicą umysłowego ruchu w Łużycach jest Budyszyn; najdzielniejszymi dziś jego przedstawicielami są Jan Smoler, Buk i Hornik wydawcy Czasopisa towarstwa Maticy Serbskieje i Łużiczana, w których się mieszczą artykuły historyczne, z dziedziny nauk przyrodzonych, powieści i drobne poezje. Nie wchodzimy w bliższe szczegóły tego nader zajmującego artykułu, gdyż mamy nadzieję, że w krótkim czasie w całości w tém piśmie umieszczony zostanie.

Nakoniec podajemy spis ofiar, które wzbogaciły zbiory Muzeum w ciągu upłynionego miesiąca:

1) Redakcja Dziennika Ministerjum narodowego oświecenia zeszyt dziennika za m. luty 1864 r. 2) Abramowicz Herkulan jenerał major dawne pokrycie na siodło i dwie olstry, oraz dawny dokument. 3) Zawadzki Adam czł. współpr. odezwę rady jeneralnéj departamentu Sekwany i rady miejskiéj paryzkiéj do mieszkańców Paryża z d. 2 kwietnia 1814 r. o detronizacji Napoleona I-go, przedrukowaną w Mińsku. 4) Liceum księcia Bezborodko broszurkę p. t Akt uroczysty w liceum i w gimnazjum nieżyńskiém 4 września 1863 r. Kijów 1863 r. 5) Historyczne Towarzystwo Styryjskie dwunasty zeszyt swoich sprawozdań (Mittheilungen), Gratz. 1863. 6) Redakja dziennika p. t. Morski zbornik dwa zeszyty dziennika za miesiąc styczeń i luty, dzieło p. t. Zarysy morskiego życia ze wspomnień Bazyla Hall część pierw. 1864, i broszurę p. t. Pancerne wieżowe statki morskie St. Petersburg 1864. 7) Korotyński Wincenty, czł. współpr. pieczątkę z krwawniku z herbem Dęborog. 8) Ks. Małyszewicz Józef, list biskupa węgierskiego.

HELENA, WIELKA KSIĘŻNA LITEWSKA I KRÓLOWA POLSKA.

(SZKIC HISTORYCZNY).

(Dalszy ciąg. Ob. N. 28)

17 stycznia 1495 r. carówna Helena wyjechała z Drogomiłowa, udając się w dalszą drogę smoleńskim traktem, słynnym w dziejach od czasu nieszczęśliwego wtargnięcia do Rossji dwódziestu narodów, pod wodzą Napoleona, przy którym położone jest Borodino.

„Podróż jéj", mówi dziejopis Litewski, *)" nie była niczém inném jak ruchomą uroczystością, narod zbiegał się zewsząd z radością, by spójrzeć na przyszłą wielką księżnę litewską, błogosławił przymierzu dwoch panujących, tyle pożądanemu dla szczęścia ich poddanych, szczególniéj zaś dla mieszkańców obu stolic, w których widoczne jeszcze były ślady niedawnych wojen. Duchowieństwo, wojsko, wszyscy jednėm słowem wszędzie śpieszyli na spotkanie Heleny, jako anioła pokoju, zwiastunki niezmiennéj pomyślności, i rękojmi upragnionego połączenia dwóch potężnych domow panujących nad dziedzictwem św. równego Apostołom w. księcia Włodzimierza i Giedymina; prawosławni zaś cieszyli się myślą, że w osobie wielkiéj księżnéj Heleny będą mieli wysoką orędowniczkę swojéj wiary."

*) Narbutt, Dzieje Star. nar. Lit. T. VIII Str. 311.

Opis téj podróży, z zachowaniem języka podajemy w wyciągu z starożytnego bardzo ciekawego opisania, przesłanego dla Muzeum wileńskiego w kopji, z moskiewskiego archiwum spraw zagranicznych, przez rzeczywistego członka tegoż Muzeum półkownika Soncewa.

Roku 7003 (1495) jadąc ku Wiaźmie, przybyła do Dubrowy. Tu spotkaną została przez wszystkich książąt Wiaziemskich z upominkami, składającemi się z siedmiu sztuk lekkiego adamaszku burgskiego, wartujących po dwanaście złotych czyli 300 groszy, rachując złoty po 25 groszy. Ze Smoleńska wyjechali o wiorst pięć na spotkanie wielkiéj księżnéj książę Aleksander Utoksta, Jerzy Zinowjew oraz Jerzy Hlebowicz namiestnik Smoleński, a z nimi wszyscy Smoleńscy bojarowie i mieszczanie. Zsiadłszy z koni zbliżyli się ku księciu Symeonowi, ten zaś wysiadłszy z sań na spotkanie ich, poprowadził ich do powozu ciepłego wielkiej księżnéj, któréj gdy zostali przedstawieni, uderzyli czołem, Jan zaś z orszakiem z pięćdziesięciu ludzi spotkał wielką księżnę przy wjeździe na przedmieście. A gdy Wielka księżna przejeżdżała przedmieście, synowie bojarscy zsiedli z koni i szli pieszo obok powozu. Za zbliżeniem się wielkiéj księżnéj do mostu, wysiedli też z sań i bojarowie, książęta Symeon i Michał, i szli pieszo z orszakiem przy powozie aż do cerkwi Przeczystéj. Tu władyka, wyszedłszy z świątyni spotkał wielką księżnę z krzyżem i z całém duchowieństwem, i przeżegnał krzyżem wielką księżnę, ktora weszła do cerkwi, gdzie władyka odśpiewał modlitwy. Po odprawioném nabożeństwie, wielka księżna wsiadłszy do powozu udała się do swojego mieszkania, a bojarowie z panami przeprowadzali ją do świetlicy. Tam wielka księżna rozkazała podać panom wina w kubkach, które w jéj imieniu roznosił książę Symeon. Nazajutrz wielka księżna wysłuchała w cerkwi Przeczystéj mszy świętéj, którą odśpiewał sam władyka; a wielka księżna miała na sobie suknie według przepisu. Po mszy świętéj, gdy wielka księżna wróciła do świetlicy, zaraz przyjechały do niéj z czołobitnością panie: żona Jerzego Hlebowicza z swoją pasierzbicą, oraz żona Iwaszka Koszkina marszałka; wielka księżna kazała im usiąść z prawéj strony na drugiéj ławie, a panie żadnych jéj upominków nie przyniosły. Przyszedł też do wielkiéj księżny i władyka z czołobitnością, i złożył jéj w upominku obraz złoty Narodzenia Najśw. Panny w szkle z łańcużkiem oraz sztukę złotogłowu burgskiego; a wielka księżna kazała mu usiąść na tejże ławie, na któréj siedziały panie, wyżéj jednak od nich, przy sobie. Poczém rozkazała wielka księżna przynieść wina w kubkach, które w imieniu wielkiéj księżnéj podał władyce książę Symeon, a paniom podała wino sama wielka księżna, jéj zaś saméj przynosiła wino księżna Marja, żona Symeona. Przy wyjeździe wielkiéj księżnéj ze Smoleńska, pan Jerzy Hlebowicz przeprowadził ją o wiorstę za miasto.

Z Witebska wyjechał o dwie wiorsty na spotkanie wielkiéj księżnéj namiestnik witebski książę Michał Iwanowicz Iżesławski ze wszystkimi witebszczanami, a przedstawiał go wielkiéj księżnéj książę Symeon. Na przedmieściach szły pieszo koło powozu dzieci bojarskie, równie jak w Smoleńsku, a gdy w. księżna przyjechała do mostu co na Wierzchnim Gorodku, szli też piechotą u powozu i bojarowie książęta Symeon i Michał aż do cerkwi ś. Archanioła. Tu spotkał wielką księżnę archimandryta z krzyżem i ze wszystkiém duchowieństwem i błogosławił ją krzyżem, lecz wielka księżna nie wchodząc do cerkwi, udała się do pokojow, dokąd przeprowadzali ją bojarowie. Nazajutrz wielka księżna wysłuchała nabożeństwa i mszy w cerkwi s. Archanioła, a nie posiliwszy się tam chlebem, puściła się w dalszą drogę, przeprowadzana całą wiorstę przez księcia Michała i wszystkich witebszczan. Książąt zaś Aleksandra, Jana i Jerzego Zinowjewa w Witebsku nie było, albowiem pośpieszyli przodem do Połocka.

Z Połocka wyjechali o pół wiorsty od przedmieścia na spotkanie wielkiéj księżnéj: książę Aleksander Utoksta, pan Jan oraz Jerzy Zinowjew ze wszystkimi Połoczanami. Na przedmieściach szły pieszo przy powozie dzieci bojarskie, tak jak w Witebsku. Za zbliżeniem się zaś wielkiéj księżnéj do mostu, postępowali obok powozu piechotą aż do cerkwi Wielko-Sofijskiéj i bojarowie książęta Symeon i Michał. Przed cerkwią spotkał wielką księżnę władyka z krzyżami i w assystencji duchowieństwa, i przeżegnał ją krzyżem, poczém wielka księżna weszła do cerkwi a władyka zaczął śpiewać modlitwy, po wysłuchaniu których wielka księżna odjechała w powozie do swojego mieszkania, a książę Symeon i Michał i panowie, książę Aleksander, Jan i Jerzy, towarzyszyli jéj aż do domu. Tam wielka księżna kazała częstować panów winem, które w imieniu wielkiéj księżnéj podawał panom książę Symeon. Tegoż samego dnia przyszła do wielkiéj księżnéj pani Janowa z córką, oddała czołobitność i złożyła jéj w upominku dwie sztuki adamaszku burgskiego ze złotem; całowała się z niemi wielka księżna i zaprosiła do siebie na obiad, kazała im siąść z prawéj strony na drugiéj ławie i rozkazawszy przynieść wina w kubkach, podawała im je sama, a wielkiéj księżnéj przynosiła wino księżna Marja Symeonowa. Nazajutrz zaś wielka księżna słuchała w soborze ś. Zofji mszy św. którą odprawiał sam władyka (biskup); razem z wielką księżną była na nabożeństwie w tym soborze pani Janowa. Po wysłuchaniu zaś mszy, wielka księżna odjechała do swojego mieszkania, zabrawszy z sobą do powozu panią Janowę. Rychło potém przyszedł i biskup, pragnąc uderzyć czołem wielkiéj księżnéj, i przyniosł w upominku sztukę adamaszku burgskiego ze złotem. Wielka księżna posadziła go wyżéj od pań na drugiéj ławie i częstowała go winem w kubkach, które mu podawał w imieniu wielkiéj księżnéj książę Symeon.

W drodze od samego Smoleńska spierali się o ślub bojarowie z panami (litewskimi), domagając się, ażeby ślub odbył się w cerkwi greckiéj i był dany bądź przez metropolitę, bądź przez biskupa lub Makarego, lecz panowie aż do samych Miednik zachowywali milczenie, mówiąc, że nieraz zapytywali o to wielkiego księcia (Aleksandra), który nie dawał im na to żadnéj odpowiedzi. W Wiazyniu spotkał wielką księżnę od wiel-

барелы вина, да три бочки изубрины; и Великая Княжна велѣла ему дати сорокъ соболей меньшо и пять рублевъ. А въ Марковѣ встрѣтилъ Великую Княжну отъ Великаго Князя Моршалокъ Станиславъ Стромиловъ, да съ нимъ Князь Константинъ Острожскій, да Князь Иванъ да Князь Василій Глинскіе, а съ ними человѣкъ шестдесятъ; а привезъ отъ Великаго Князя возъ Великой Княжнѣ, возъ оболоченъ скорлатомъ; а подложенъ аксаимитъ зеленъ, а въ возу шесть зголовей аксаимитныхъ, да впряжено въ возу восемъ жеребцовъ сѣры, а на жеребцѣхъ шлеи бархатъ багрецъ, а пряжи и кольца и пупышы на шлеяхъ и на уздахъ золочены; а сказалъ, что прислалъ его Князь Велики Великой Княжнѣ служити и до Вильни. И говорили Пановѣ, чтобы Великая Княжна шла въ возъ, и Великая Княжна въ возъ не пошла; а велѣла Боаромъ то имъ отговорити. А въ Креве Великую Княжну встрѣтили Пани: Пани Мартынова Анна, да Пани Богданова Анна же, а пріѣхали къ Великой Княжнѣ безъ поминковъ, а челомъ ей ударили на стану въ ызбѣ, да того дни у Великіе Княжны и ѣли. И на завтрее Великая Княжна поѣхала изо Кревы къ Ошмонѣ, а велѣла у себя въ тапканѣ сѣсти Пани Мартыновѣ до Ошмоны, а изъ Ошмоны до Мѣдниковъ ѣхала у Великіе Княжны Пани Богданова въ тапканѣ. А въ Мѣдникѣхъ Боаре учали говорити за бранью съ Паны, что имъ отвѣстья не дадуть никакова о вѣнчанье; и Паны поговоря себѣ, да отпустили къ Великому Князю Пана Яна.

И панъ Янъ пріѣхалъ изъ Вильны.... Боаромъ говорилъ, что Великой Княжнѣ въ городъ ѣхати порану, какъ отъ Великаго Князя къ ней повѣсть будетъ, а до вѣсти ей къ собѣ ѣздити не велѣлъ, а Боаромъ къ собѣ ѣздити до вѣнчанья не велѣлъ же; а какъ пріѣдетъ Великая Княжна въ городъ, и ей первое ити въ Рускую Церковь да и молбена слушати.... а самъ Князь Велики Великую Княжну хочетъ встрѣтити. Да Панъ Янъ Боаромъ говорилъ, что Великой Княжнѣ до вѣсти въ городъ ѣздити не велѣлъ доколѣва Князь Велики къ ней въ Нѣмежи весть пришлетъ, и ей въ городъ поѣхати. Да какъ къ ней порану въ Нѣмежи весть пришла, а велено ей въ городъ ѣхати. А панъ Янъ къ ней туто въ Нѣмежи пріѣхалъ-же; а привезли Великой Княжнѣ отъ Великаго Князя тотъ же возъ, чтобы Великая Княжна на возъ пошла, и Великая Княжна въ возъ не пошла, а пошла въ тапкану, да въ городъ и поѣхала. И Князь Велики Великую Княжну встрѣтилъ до города за три версты, да туто на жеребцѣ сталъ, а тапкана стала-же, и туто отъ Великаго Князя послали къ тапканѣ поставъ сукна черленаго, а у тапканы послали по сукну Великаго-же Князя камку Бурскую съ золотомъ, и Великая Княжна изъ тапканы на камку вышла, а за нею Боарыни вышли-же, а Князь Велики на сукно зъ жеребца сшолъ, да по сукну къ Великой Княжнѣ пошолъ, да Великой Княжнѣ далъ руку, да и къ собѣ ее принялъ, да и о здоровьѣ вспросилъ, да Великой Княжнѣ велѣлъ опять пойти въ тапкану; а Боарынямъ Княгини Марье да Русалкинѣ женѣ руку далъ-же; а самъ Князь Велики на Жеребецъ пошолъ, да поѣхалъ подлѣ тапкану и до города. А какъ къ городу пріѣзжаетъ и онъ велѣлъ своимъ Княжатомъ да и Панскимъ дѣтемъ съ коней ссѣсти, да велѣлъ пойти у Великіе Княжны у тапканы съ правую сторону, а Княжины дѣти Боарскіе пошли въ лѣвую сторону, а самъ Князь Велики поѣхалъ передъ тапканою и до города, да и въ городъ въѣхали вмѣстѣ до рускіе Церкви до Рождества Пречистыя, а Великая Княжна пошла къ Церкви къ рожеству Пречистыя, а самъ Князь Велики пошолъ въ свою божницу въ Станиславъ; а Великую Княжну туто передъ церковью встрѣтилъ Архимандритъ Макарей, что возведенъ на Митрополиче мѣсто, со кресты и со священники; да туто въ Рождествѣ Пречистыя и молебенъ пѣли, а обѣдни уже отпѣли. И Великой Княжнѣ туто Княгини Марья да Русалкина жена косу росплели и голову чесали и кику на нее положили, да и покровомъ покрыли, да и хмелемъ осыпали; а попъ Ѳома молитвы говорилъ, да и крестомъ ее благословилъ..... И послѣ вѣнчанья Князь Велики пошолъ къ себѣ въ гридню, а Великая Княжна пошла себѣ въ иную горницу зъ Боарынями. И Князь Велики, пришедъ отъ вѣнчанья, да прислалъ по Боаре, а велѣлъ имъ у себя быти съ поминки, да и рѣчь говорити, и Боаре къ Великому Князю пришедъ поминки являли, да и рѣчь говорили, да и ѣли у Великаго Князя. А Княжна Великая вѣнчалася въ своихъ портѣхъ, да и нынече уже четвертой день послѣ вѣнчанья, а Великая Княжна таки ходитъ въ своихъ портѣхъ да и въ кикѣ. А на завтрее Князь Велики Боаромъ велѣлъ себѣ являти крестъ съ чепью, да и порты, которымъ было портомъ быти послѣ вѣнчанья, да и послѣ мыльны; а мыльны у Великаго Князя не было, и Боаре ему то и являли, да и рѣчь говорили."

СМѢСЬ.

— На Средиземномъ морѣ, изъ морской глубины появляется нынѣ *новый островъ*. Явленіе это происходитъ на пути, пролегающемъ между Сициліею и африканскимъ берегомъ. Уже въ 1831 г. островъ этотъ появлялся и даже возвысился было на 800 футовъ надъ поверхностью моря. Четыре народа пожелали воспользоваться новинкой и немедленно прислали: Нѣмцы, для изслѣдованія явленія, извѣстнаго естествоиспытателя молодаго ученаго Фридриха Гофмана; Французы—академика Прея и живописца Жуанвилля, для изображенія чудесъ природы, на полотнѣ; Италіянцы—толпы зѣвакъ, и Англичане своихъ комиссаровъ для занятія острова...; но къ несчастію новорожденный островъ вскорѣ исчезъ въ безднѣ водъ, оставивъ послѣ себя дымъ и куски лавы, которою въ продолженіи нѣсколькихъ дней море было покрыто. Нынѣ же, какъ сказано, островъ снова появляется;—любопытно только знать, какъ поступятъ выше поименованныя государства.

— Извѣстно, что высочайшею горою въ мірѣ считали когда то *Чимборазо*, въ послѣдствіи она уступила мѣсто *Давалагири*, но и послѣдняя должна была уступить первенство *Шамалари*, которую два года тому назадъ смѣнила *Эверестъ*. Недавно въ Мюнхенѣ г. Шлягенвей на публичной лекціи объявилъ высочайшими горами три слѣдующія, принадлежащія къ цѣпи Гималайскихъ горъ, а именно: *Кухининга* (высотою въ 28,150 англійскихъ футовъ), *Даспонгъ* (высотою въ 28,278 ф.) и *Гаузысаукаръ* (высотою въ 29,000 анг. ф.).

— Заслуженая нѣмецкая поэтка, госпожа Людовика фонъ Пленье, на свой родной языкъ перевела сочиненія 37 англійскихъ и американскихъ текущаго столѣтія стихотворцевъ, какъ мужскихъ, такъ и женскихъ, съ присовокупленіемъ краткой біографіи каждаго изъ нихъ. Книжка эта, подъ заглавіемъ: *Англійскіе лирики XIX столѣтія*, издана нынѣ въ Мюнхенѣ.

—Господинъ Кошери препроводилъ директору журнала Correspondance littéraire стихи въ честь святой Женевьевы, написанные Вольтеромъ, когда онъ еще былъ ученикомъ реторики въ коллегіи Людовика великаго. Сочиненіе это составляетъ первый поэтическій опытъ, котораго нѣтъ ни въ одномъ изданіи сочиненій Вольтера. По странному стеченію обстоятельствъ, бренные остатки Вольтера покоятся подъ ракою, въ которой почиваютъ святыя мощи пастушки изъ Нантеръ.

— Парижскій химикъ, Жирардъ, изобрѣлъ легкій и дешевый способъ разложенія воды на ея составныя части, водородъ и кислородъ. Для приведенія этого изобрѣтенія въ исполненіе, коммерческимъ домомъ Сандрезъ и Коныгъ учреждено акціонерное общество, имѣющее основной капиталъ въ милліонъ франковъ; акціи же цѣнностію въ 500 франковъ. Семь лѣтъ тому назадъ одинъ изъ извѣстнѣйшихъ химиковъ Либихъ сомнѣвался въ этомъ открытіи и, какъ оказалось въ послѣдствіи, сомнѣніе его было совершенно не справедливымъ. Подробности этого важнаго открытія будутъ сообщены заграничными газетами вслѣдъ за полученіемъ Сандрезомъ привиллегіи во всѣхъ странахъ. До настоящего времени разложеніе воды обходилось очень дорого и по этому не могло быть предметомъ торговли.

— Въ истекшемъ году, число выходцевъ изъ Англіи чрезъ Ливерпуль было дважды больше чѣмъ въ 1862 г. Въ 1863 году изъ Ливерпуля 137,982 выходца отправилось въ разныя заатлантическія страны и колоніи, на 622 корабляхъ, а въ 1862-мъ году 64,314. Ирландія доставляетъ самое большее число выходцевъ.

— По приказанію нынѣшняго египетскаго вице-короля въ Каирѣ учреждена будетъ школа искусствъ и ремеслъ по образцу этого рода школъ, существующихъ во Франціи.

— Путешествіе изъ Нью-Іорка въ Ливерпуль совершается теперь съ чрезвычайною быстротой. Стымеръ Шкотіа, совершилъ этотъ переѣздъ въ продолженіи 8 дней и 28 часовъ. Небывалая до сихъ поръ скорость.

— Изъ годичнаго отчета о производствѣ, выдѣлкѣ и продажѣ исключительно табачныхъ издѣлій во Франціи, недавно представленнаго законодательному корпусу, видно, что въ 1861 году администрація табачныхъ доходовъ употребила 29,547,000 франковъ на закупку табаку, а на выдѣлку его израсходовала еще кромѣ сего 10,000,000 фр.; продано же табаку вообще на сумму 216,139,000 фран., за симъ казна получила чистаго дохода 163,346,000 фран.

— Г. Маляверглю изобрѣлъ снарядъ для чищенія трубъ, безъ посредства трубочистовъ. Построеніе аппарата основывается на системѣ скребковъ, удерживаемыхъ съ помощью упругихъ пластинокъ, которые могутъ развиваться такимъ образомъ, что занимаютъ все пространство трубы. *Механическій трубочистъ* входитъ въ трубу чрезъ очагъ, слѣдствіемъ чего не имѣетъ надобности лазить по крышамъ. Одной такой чистки трубы достаточно на цѣлый годъ, совершается она въ продолженіи десяти минутъ и съ помощью, только одного человѣка.

— Морской торговлей заняты 3,600,000 человѣкъ; вся же сумма стоимости товаровъ, ежегодно перевозимыхъ водою, достигаетъ отъ 1,500,000,000 до 2 милліардовъ долларовъ. Всеобщность убытковъ, претерпѣваемыхъ отъ несчастныхъ случаевъ на морѣ, оцѣнена среднимъ числомъ на 25 милліоновъ долларовъ.

— Викторъ Гюго, въ своемъ послѣднемъ романѣ „Les misérables" призналъ истиннымъ, что голодъ и нищета рождаютъ воровство и преступленія. Противъ этого возстаетъ г. Моро въ сочиненіи своемъ „Le monde des coquins." Статистика однакожъ, эта безпристрастная попечительница правды, представляетъ намъ слѣдующія подробности. Съ 1828 г. по 1832 за воровство наказано 95,818 лицъ, а какъ извѣстно это были годы дороговизны. Въ 1826, 1827 1833 и 1835 годахъ наказано только 88,351 лицо, были же это годы урожайные.

ВИЛЬНО.

16 марта, въ 6 ч. утра, скончался въ Вильнѣ Прелатъ-деканъ Виленскаго капитула Іоаннъ *Маркевичъ* 72 лѣтъ отъ роду.

kiego księcia litewskiego dworzanin Aleksandra, Mikołaj Zmijkowicz Anduszow, który powitawszy wielką księżnę od wielkiego księcia, złożył w upominku cztéry baryłki wina i trzy beczki zubrowiny, a wielka księżna rozkazała dać mu sorok mniejszych sobolów i 5 rubli. W Markowie spotkał wielką księżnę wysłany przez w. księcia Aleksandra marszałek Stanisław Stromiłło w towarzystwie księcia Konstantego Ostrogskiego, oraz książąt Iwana i Wasila Glińskich, z orszakiem z sześćdziesięciu ludzi. Przywiozł on od wielkiego księcia wóz szkarłatem obity, a wewnątrz wysłany zielonym aksamitem z sześcią takiemiż wezgłowiami. Zaprzężonych doń było ośm siwych ogierów w aksamitnych szkarłatnych szlejach, z wyzłacanemi kółkami, spinkami i popręgami. Poseł rzekł, że przysłał go wielki książe na to, ażeby służył wielkiej księżnie i przeprowadzał ją aż do Wilna. Poczém prosili panowie, ażeby wielka księżna przesiadła do tego wozu, lecz wielka księżna przesiąść ze swego powozu niechciała i poleciła bojarom, ażeby ją w tém wymówili. W Krewie spotkały wielką księżnę panie: Anna Marcinowa i Anna Bohdanowa, które nie przywiozłszy upominków, oddały jéj czołobitność, w izbie na stacji i tegoż dnia jadły obiad u wielkiéj księżnéj. Nazajutrz wielka księżna puściła się z Krewa w drogę do Oszmiany, rozkazawszy siąść obok siebie w powozie pani Marcinowéj aż do Oszmiany; z Oszmiany zaś do Miednik jechała razem z wielką księżną w powozie pani Bohdanowa. W Miednikach wszczęły się swary i kłótnie bojarow z panami litewskimi za to, że nie dają im żadnéj odpowiedzi względem obrzędu ślubnego. Panowie zaś, naradziwszy się z sobą, wysłali do wielkiego księcia (Aleksandra) pana Jana.

Pan Jan wróciwszy, z Wilna opowiadał bojarom, że księżna powinna z rana wjeżdżać do miasta, nie prędzéj aż goniec od Aleksandra z uwiadomieniem nadbieży, a przedtém jéj do siebie przyjeżdżać nie kazał, jak również bojarom, nim się ślub odbędzie. Jak tylko wielka księżna przybędzie do miasta, ma najpierwiéj wysiąść w ruskiéj cerkwi dla wysłuchania nabożeństwa... a sam wielki książę chce ją spotkać osobiście. Powiadał też pan Jan bojarom, że wielki książę nie kazał wielkiéj księżnéj wjeżdżać do miasta, nim nie otrzyma od wielkiego księcia uwiadomienia w Niemieży i wówczas dopiero może się udać do miasta. Skoro rankiem nadbiegł goniec do Niemieży z wiadomością, że może odbyć wjazd do miasta, przyjechał do niéj do Niemieży pan Jan, przyprowadzono też dla wielkiéj księżnéj od wielkiego księcia tenże sam powóz i proszono, ażeby doń wsiadła, lecz wielka księżna przesiąść niechciała i w swoim powozie ciepłym udała się do miasta.

O trzy wiorsty przed Wilnem spotkał wielki książę wielką księżnę na dzielnym dzianecie, zatrzymał się powoz, przyniesiono postaw sukna czerwonego i przed powozem rozesłano na niem adamaszek złoty burgski od wielkiego księcia ofiarowany, na który wysiadła z powozu wielka księżna, a za nią żony bojarów. Wtedy zsiadł z konia wielki książę na zasłane sukno i po niém podszedł do wielkiéj księżnéj, podał jéj rękę, przycisnął ją do siebie i zapytawszy ją o zdrowie, zalecił powrócić znowu do powozu; żonom bojarów, księżnéj Marji i żonie Rusałki, podał też rękę, a potém dosiadłszy rumaka, obok powozu wielkiéj księżnéj jechał ku miastu. Zbliżając się do miasta, wielki książę rozkazał swym książętom i panom zsiąść z koni i iść pieszo z prawéj strony powozu wielkiéj księżnéj, a synowie książęcy i bojarscy szli po lewéj stronie; sam zaś wielki książę jechał po przedzie powozu aż do samego miasta. Tak wjechali do miasta razem aż do ruskiéj cerkwi Narodzenia Panny Marji. Gdy wielka księżna udała się do cerkwi Narodzenia Najśw. Panny, sam wielki książę poszedł do swego kościoła pod wezwaniem św. Stanisława. Przed samą cerkwią spotkał wielką księżnę archimandryta Makary, wyniesiony poźniéj na godność metropolity, z krzyżami i duchowieństwem; tutaj w cerkwi Bogarodzicy odśpiewano modlitwy, gdyż już było po mszy. Po odśpiewaniu modlitw księżna Marja i Rusałkowa rozplotły wielkiéj księżnéj warkocz i uczesawszy włosy włożyły jéj na głowę stroik, pokryły ją zasłoną i osypały chmielem, tym czasem pop Tomasz odprawiał modlitwy i żegnał ją krzyżem św.... Po ślubie wielki książę udał się do swych pokojów, a wielka księżna z bojarkami poszła do swoich komnat. Wróciwszy ze ślubu, wielki książę wezwał do siebie bojarów dla złożenia mu upominków i sprawowania poselstwa, bojarowie zaś, stanąwszy przed wielkim księciem, złożyli mu upominki, mieli do niego mowę i jedli u wielkiego księcia obiad. Wielka księżna brała ślub we własnych szatach, i już dzień czwarty mija po slubie, a dotąd nosi swoje suknie i ubioru głowy nie zmienia. Nazajutrz wielki książę rozkazał bojarom złożyć sobie krzyż z łańcuchem, oraz suknie, ktore miały być złożone po ślubie i po umyciu się; a że umywalni wielki książę niema, upominali go o to bojarowie i mówili doń mowę.

ROZMAITOŚCI.

— Na morzu Śródziemném, z głębin morskich ukazuje się teraz n o w a w y s p a. Miejsce, gdzie zjawisko to powstaje, znajduje się na drodze między Sycylją i brzegiem afrykańskim. W roku 1831 zjawiła się była już raz ta wyspa, wzniosła się nawet do wysokości 800 stóp nad powierzchnią morza. Cztery narodowości chciały z tego skorzystać i przysłały natychmiast, Niemcy znakomitego naturalistę Fryderyka Hofmana, młodzieńca pełnego nauki dla zbadania zjawiska; Francuzi akademika Prey i malarza Joinvilla, dla przeniesienia na płótno cudów przyrodzenia; Włosi tłumy gapiów, a Anglicy komisarzów, ażeby nią zawładnąć.... Lecz na nieszczęście wkrótce nowonarodzona wyspa zapadła w otchłań wód, zostawując po sobie dym i kawałki lawy, którą kilka dni morze było pokryte. Wyspa znowu się ukazuje, zobaczymy co teraz na to powiedzą wyżéj wymienione państwa.

— Wiadomo że za najwyższą górę uważano kiedyś C h i m b o r a s o, potém zastąpiła jéj miejsce Dawalagiry, lecz i ta góra musiała ustąpić pierwszeństwa Chamalari, którą przed dwoma laty zastąpiła Everest. Niedawno pan Schlaginweit w Monachjum czytał publiczną prelekcję i ogłosił jako najwyższe góry trzy następne, należące do łańcucha gór Himalajskich: Kouchinjinga, (wysoką na 28,15 stóp angielskich), Daspong (wysoką na 28,278) i Gauzysaukar (wysoką na 29,000 st. an.)

— Pani Ludwika von Plönnies, zasłużona poetka niemiecka, przełożyła utwory 37 poetów i poetek angielskich i amerykańskich z bieżącego wieku, z dołączeniem krótkiego życiorysu każdego z nich. Książka ta pod tytułem: L i r y c y a n g i e l s c y XIX w i e k u wyszła obecnie w Monachjum.

— Pan Cocheris przesłał dyrektorowi dziennika C o r r e s p o n d a n c e l i t t é r a i r e wiersz na cześć świętéj Genowefy, napisany przez Voltaira, ucznia retoryki w kolegjum Ludwika wielkiego. Jest to pierwsza próbka poetyczna, nieznajdująca się w żadném wydaniu dzieł jego. Dziwnym zbiegiem okoliczności, śmiertelne szczątki Voltaira złożone są pod samym relikwjarzem świętéj pasterki z Nanterre.

— Chemik paryzki, Girard, wynalazł sposób łatwy i tani rozłożenia wody na jéj części składowe, wodorod i kwasorod. Dom handlowy S a n d r é e s e t C o n y g h dla wykonania tego pomysłu utworzył towarzystwo oparte na akcjach, z kapitałem zakładowym miljona franków; akcje zaś są 500, frankowe. Przed 7-u laty jeden z najznakomitszych chemików Liebig powątpiewał o tém odkryciu, a to powątpiewanie jego okazało się w następstwie zupełnie niesłuszném. Jak tylko S a n d r é e s otrzyma przywiléj we w s z y s t k i c h krajach, dzienniki zagraniczne obiecują podać szczegóły o tém ważném odkryciu. Dotychczas rozkład wody był bardzo kosztownym i dla tego nie mógł być przedmiotem przemysłu.

— W roku ubiegłym liczba wychodźców z Anglji przez Liverpool doszła do cyfry dwa razy większéj niż w r. 1862. W 1863 roku udało się z Liverpoolu wychodźców do rozmaitych krajów zaoceanowych i do kolonij 137,982, na 622 okrętach, w r. 1862 zaś 64,314. Największéj liczby wychodźców dostarcza Irlandja.

— Z polecenia teraźniejszego wice-króla Egiptu w Kairze założoną zostanie szkoła sztuk i rzemiosł, na wzór szkół tego rodzaju we Francji istniejących.

— Podróż z New-Yorku do Liverpoolu odbywa się teraz z szybkością nadzwyczajną. Steamer S c o t i a odbył tę podróż w ciągu 8 dni i 28 godzin. Jest to szybkość dotąd bezprzykładna.

— Ze sprawozdania rocznego o produkcji, wyrobie i sprzedaży wyłącznéj wyrobów tabacznych we Francji, złożonego niedawno ciału prawodawczemu, pokazuje się, że w 1861 roku administracja dochodów tabacznych zrobiła zakupów na 29,547,000 fran., na wyrób których wydała jeszcze 10,000,000 fr.; wyprodukowano zaś w ogóle na 216,139,000 fr. co przyniosło skarbowi 163,346,000 fr. czystego zysku.

— Pan Malavergue wynalazł przyrząd do czyszczenia kominów, bez kominiarzy. Budowa aparatu zasadza się na systemacie grac utrzymywanych za pomocą sztabek sprężystych, które dowolnie rozwijać się mogą w ten sposób, że obejmują całą przestrzeń komina. K o m i n i a r z m e c h a n i c z n y wprowadza się do komina przez ognisko; tym sposobem uwalnia od łażenia po dachach. Jedno takie wycieranie wystarczy na cały rok i wykonywa się w przeciągu dziesięciu minut, a potrzebny jest do tego jeden tylko człowiek.

— Handel całego świata zatrudnia na morzu 3,600,000 ludzi, a ogólna wartość towarów przewożonych corocznie wodą dochodzi od 1,500,000,000 do 2 miljardów dollarów. Ogół strat ponoszonych w majątkach przez wypadki na morzu oceniony jest średnio na 25 miljonów dollarów.

— Wiktor Hugo, w ostatnim romansie swoim „N ę d z n i c y" położył za pewnik, że głód i nędza wyradza kradzież i zbrodnie. Pan M o r e a u w dziele swojém „Le monde des coquins" powstaje przeciwko temu. Statystyka jednak, ta bezstronna mistrzyni prawdy, podaje nam następne szczegóły. Od 1828 do roku 1832 ukarano 95,818 osób za kradzieże, a były to drogie lata. W latach zaś 1826, 1827 1833 i 1835 tylko 88,351, a były to lata tanie.

WILNO.

D. 16 marca o godzinie 6-éj rano przeniósł się w Wilnie do wieczności prałat-dziekan kapituły Wileńskiéj Jan M a r k i e w i c z w 72 roku życia.

БИРЖЕВЫЙ УКАЗАТЕЛЬ.

Санктпетербургъ, 14-го марта.

ВЕКСЕЛЬНЫЙ КУРСЪ.

На Лондонъ	на 3 мѣсяца .	$33\frac{13}{16}$, $\frac{15}{16}$ пенсовъ.
„ Амстердамъ	» 3 мѣсяца . .	166, $166\frac{3}{4}$ ценсовъ.
„ Гамбургъ	» 3 мѣсяца . .	$29\frac{7}{8}$, 30 шилл. банк.
„ Парижъ	» 3 мѣсяца . .	354, $354\frac{1}{2}$ сантимовъ.
5% бан. билеты	государ. банка .	96, $96\frac{1}{4}$, 96.

ФОНДЫ.

6% серебромъ	$105\frac{1}{2}$,	—	—
5% 1-й, ...	—	—	89.
5% 3-й и 4-й	90	—	—
5% 5-й „	91	—	$90\frac{1}{2}$.
4% 6-й „	105	$105\frac{1}{2}$	$105\frac{1}{2}$.
4% 7-й „	—	—	—
4% 1-го, 2-го, 3-го и 4-го займа	—	—	—
5% 5-го займа	—	—	—
$4\frac{1}{2}$% облиг. гл. общ. жел. дор. .	84,	85,	$84\frac{1}{2}$.
Акціи главн. общ. желѣзн. дор.	$110\frac{1}{2}$,	$110\frac{3}{4}$,	$110\frac{1}{2}$.
Общ. рижско-динаб. жел. дор. .	$96\frac{1}{2}$,	97 —	97.

МЕТЕОРОЛОГИЧЕСКІЯ НАБЛЮДЕНІЯ ВИЛЕНСКОЙ ОБСЕРВАТОРІИ.

		въ 6 ч. утра	въ 2 ч. по пол.	10 ч. вечера.
Марта 14-го. . .	Барометръ	29 д. 5,0 л.	29 д. 3,2 л.	29 д. 2,2 л.
	Термометръ	+ 2,2	+ 9,3	+ 5,3
	Вѣтеръ	Ю. З. Слабый.	Ю. Слабый	Ю. З. Умѣр.
	Сост. атмос.	Ясно	Облачно	Пасмурно
Марта 15-го. . .	Барометръ	29 д. 0,0 л.	28 д. 8,6 л.	28 д. 9,2 л.
	Термометръ	+ 2,7	+ 3,3	+ 2,5
	Вѣтеръ	Ю. З. Слабый	З. Умѣрен.	Ю. З. Умѣрен.
	Состояніе атм.	Снѣгъ.	Пасмурно	Пасмурно.
Марта 16-го. . .	Барометръ	29 д. 1,5 л.	29 д. 0,4 л.	28 д. 9,8 л.
	Термометръ	+ 2,4	+ 6,7	+ 5,5
	Вѣтеръ	Ю.З. Слабый	Ю.В. Умѣрен.	Ю. З. Слабый
	Сост. атмос.	Пасмурно	Облачно	Пасмурно.

Дозволено Ценсурою.—Вильно, 16-го марта 1864 года.

Въ типографіи А. К. Киркора.

ОБЪЯВЛЕНІЯ.

Отъ Виленскаго человѣколюбиваго общества объявляется, что вслѣдствіе постановленія его, 28 февраля 1864 года состоявшагося, по случаю невнесенія помѣщикомъ Антономъ Герберскимъ въ назначенный срокъ, за принадлежащій сему обществу фольварокъ Удра съ застѣнкомъ Цыганово, объявленной имъ на произведенныхъ 1 февраля 1861 года торгахъ суммы 2,801 руб. сер. и за симъ отреченія его, Герберскаго, отъ уплаты сей суммы, означенный фольварокъ, въ видѣ пользы нищихъ, подверженъ вторично въ публичную продажу, и для произведенія таковой продажи, или отдачи сего фольварка въ арендное содержаніе, назначенъ въ присутствіи общества срокъ 10 числа апрѣля сего 1864 года въ 5 часовъ по полудни, съ тѣмъ, что торги на сей фольварокъ, по случаю неустойки г. Герберскаго, могутъ начаться отъ суммы 2,000 руб., объявленной другимъ частнымъ лицемъ. Фольварокъ Удра заключаетъ пространства 62 десятины $618\frac{2}{3}$ сажени и сверхъ того имѣетъ выгодное мѣсто и право на постройку корчмы и мельницы на рѣкѣ, гдѣ таковыя всегда существовали и приносили чистаго дохода по 570 руб. въ годъ. Желающіе разсматривать бумаги, относящіяся къ упомянутому фольварку, могутъ явиться въ канцелярію Общества, гдѣ имъ таковыя будутъ предъявлены. 2—92

На отдачу въ арендное содержаніе, съ 23 апрѣля 1864 года, состоящихъ въ вѣдѣніи опеки домовъ, въ опекѣ будутъ производиться 16 сего марта торги, съ узаконенною чрезъ три дня переторжкою; почему желающіе участвовать въ торгахъ благоволятъ явиться въ опеку на означенный срокъ съ достаточными залогами, гдѣ будутъ предъявлены инвентарныя описи домовъ, отдаваемыхъ въ аренду. 2—96

Отъ Виленскаго цензурнаго комитета, имѣющаго помѣщеніе на Большой улицѣ въ домѣ управленія Виленскаго учебнаго округа, симъ объявляется бумажнымъ фабрикантамъ, что въ ономъ комитетѣ будетъ продаваться, на основаніи предложенія г-на министра внутреннихъ дѣлъ, негодная изъятая изъ общихъ дѣлъ архива Виленскаго цензурнаго комитета бумага, для употребленія на фабрикахъ. Почему желающіе участвовать въ этихъ торгахъ благоволятъ явиться къ онымъ 26 сего марта съ надлежащими залогами, узаконенная коимъ переторжка послѣдуетъ въ слѣдующіе три дня. Г. Вильно 6 марта 1864 г.

Предсѣдательствующій *П. Кукольникъ.* 3—91

Гродненское губернское правленіе объявляетъ, что на основаніи постановленія его, въ 27 день января 1864 года состоявшагося, для выручки почитающихся на евреѣ Завелѣ Израелѣ долговъ евреямъ Шварцману 500 и Ительцу 300 руб., съ процентами, назначенъ въ продажу его Израеля деревянный одноэтажный заѣзжій домъ съ плацемъ, въ г. Кобринѣ состоящій при базарной площади на углу губернянской улицы, оцѣненный вообще въ 1530 руб. Торгъ производиться будетъ въ присутствіи губернскаго правленія, въ 7 день іюля мѣсяца сего 1864 г. въ 11 часовъ утра, съ узаконенною чрезъ три дня переторжкою. Почему желающіе участвовать въ этихъ торгахъ могутъ разсматривать бумаги, до производства публикаціи и продажи относящіяся, во второмъ отдѣленіи губернскаго правленія. Февраля 11 д. 1864 г. 3—76

Отъ Санктпетербургской сохранной казны симъ объявляется, что въ оной будетъ продаваться, съ аукціоннаго торга, заложенное и просроченное недвижимое имѣніе помѣщиковъ Федора и жены его Изабелы Галлеровъ, Витебской губерніи, Себежскаго уѣзда деревни Ступакова, За молины и Боровая, и въ доставленной описи показаны сельцо Морсково съ деревнями Шипалево и Замошани, при коихъ состоитъ земли 800 дес., изъ которой по уставной грамотѣ поступило въ надѣлъ 19 кр. 85 дес., со всею землею, строеніемъ и всякими угодьями къ сему имѣнію принадлежащими и съ переводомъ долга по правиламъ сохранной казны; о срокѣ же торга, объявлено будетъ въ свое время. 3—80

Минскій уѣздный судъ на основаніи 1239, и 1240 ст. X, т. части 1. вызываетъ наслѣдниковъ: коллежскаго ассесора Николая, капитана Василія Мартиновыхъ Вишневскихъ и унтеръ офицера Бутырскаго пѣхотнаго полка Аполлона Николаева Вишневскаго, дабы они явились въ сей судъ въ шести мѣсячномъ срокѣ съ законными доказательствами на право полученія наслѣдства, оставшагося по означенныхъ лицахъ и заключающагося въ денежныхъ капиталахъ. 3—77

Отъ Виленскаго губернскаго правленія объявляется, что въ слѣдствіе постановленія его, 31 декабря 1863 года послѣдовавшаго, на удовлетвореніе долга дворянина Александра Малицкаго дворянину Изыдору Ясевичу по двумъ заемнымъ письмамъ, 7 іюля 1845 и 31 іюля 1846 года выданнымъ въ 175 рубл. съ процентами и на пополненіе причитающихся съ него, Малицкаго, публикаціонныхъ денегъ за объявленіе о продажѣ фольварка Наддатокъ подверженъ въ публичную продажу фольварокъ упомянутаго Малицкаго, Борсуки называемый, состоящій Вилейскаго уѣзда въ 3 станѣ, оцѣненный по десяти лѣтней сложности чистаго годоваго дохода въ 1260 руб. сереб. и для произведенія таковой продажи, назначенъ въ присутствіи сего правленія торгъ 28 числа апрѣля мѣсяца сего 1864 года съ 11 часовъ утра съ узаконенною послѣ онаго чрезъ три дня переторжкою. Желающіе разсматривать бумаги, относящіяся къ этой публикаціи и продажѣ, могутъ найти оныя по 3 отдѣленію 8 столу сего правленія. Февраля 10 дня 1864 года. 2—75

Виленская палата государственныхъ имуществъ имѣетъ надобность въ приличномъ и удобномъ помѣщеніи, состоящемъ изъ 30—40 комнатъ средней величины, преимущественно близъ центра города. Поэтому гг. домовладѣльцы, желающіе доставить таковое помѣщеніе, приглашаются прибыть въ присутствіе палаты, ежедневно отъ 10 ч. утра до 4-хъ часовъ дня, кромѣ праздничныхъ дней,—для предварительныхъ по сему предмету условій. 3—83

Отъ Виленскаго губернскаго правленія объявляется, что въ слѣдствіе постановленія его 23 ноября 1863 года состоявшагося, на удовлетвореніе признанныхъ подлежащими безспорному взысканію долговъ помѣщицы Устины Гензеліовой: а) титулярному совѣтнику Устину Ростеку по земному письму 130, б) коллежскому секретарю Егору Гензелю по земному письму 6420 р. и в) дворянину Владиславу Духновскому по рѣшенію Виленской Гражданской Палаты 170 р. съ процентами отъ всѣхъ сихъ суммъ, подвержено въ публичную продажу имѣніе ея, Гензеліовой, Брили называемое, Свенцянскаго уѣзда въ 3 станѣ состоящее, заключающее земли всего 420 десятинъ и временно-обязанныхъ крестьянъ мужескаго 30 и женскаго пола 46 душъ, оцѣненное по 10-ти лѣтней сложности средняго чистаго годоваго дохода въ 6384 р. и для произведенія такой продажи назначенъ въ присутствіи сего правленія срокъ торгамъ 30 числа апрѣля мѣсяца сего года съ 11 часовъ утра съ узаконенною послѣ онаго чрезъ три дня переторжкою.

Желающіе разсматривать бумаги, относящіяся къ этой продажѣ, могутъ найти оныя по 3 отдѣленію 8 столу сего правленія. Февраля 6 дня 1864 года. 3—73.

Отъ Подольскаго приказа общественнаго призрѣнія объявляется, что въ ономъ будетъ продаваться съ публичнаго торга, чрезъ 4 мѣсяца, отъ позднѣйшаго припечатанія въ вѣдомостяхъ сего объявленія, заложенное и просроченное имѣніе помѣщиковъ Горгонда и Елеоноры Перловскихъ, Каменецкаго уѣзда часть М. Балина и сел. Цыгановки, кои состоятъ совокупно, и въ нихъ заключается всей вообще господской земли въ единственномъ владѣніи 373 десятинъ, 1686 саженей, кромѣ исключенныхъ для крестьянъ надѣловъ; имѣніе это населено 62 душами мужескаго пола крестьянъ и оцѣнено въ 11,175 руб, а долга на томъ имѣніи по займу изъ приказа числится до 6028 руб. 96 коп. сереб. Желающіе купить сказанное имѣніе могутъ разсматривать бумаги, до производства сей продажи относящіяся, въ присутствіи приказа ежедневно.— О срокѣ торга будетъ публиковано особо. 3—71.

Управленіе государственнаго коннозаводства, желая содѣйствовать развитію коннозаводства, назначило, по примѣру прежнихъ лѣтъ, на текущій годъ розыгрышъ въ скачкахъ на Виленскомъ ипподромѣ на слѣдующіе призы.

Первый день 14 мая.

1) Для чистокровныхъ жеребцовъ и кобылъ 3 хъ лѣтъ, родившихся въ Россіи и за границею, 500 р., съ подпискою по 25 р. съ лошади, второй, изъ приза и подписныхъ 100 руб. дист. 2 вер.,—вѣсъ на жер., 3 п. 15 ф., на кобылъ 3 п. 10 ф.

2) Для жеребцовъ и кобылъ 4 лѣтъ, родившихся у частныхъ заводчиковъ округа, 600 руб., съ подпискою по 25 руб. съ лошади, второй, изъ приза и подписныхъ 150 руб., третьей, подписка, дист. 3 вер., вѣсъ на жер. 3 п. 16 ф., на коб., 3 п. 11 ф.,

Второй день 17 мая.

1) Для жеребцовъ 4, 5 и 6 и кобылъ 4 и 5 лѣтъ, безъ участія кровныхъ 400 р., изъ коихъ второй лошади 100 р., 3 вер., вѣсъ на жер. 4 л. 3 п. 16 ф., 5 л. 3 п. 24 ф., 6 л. 3 п., на коб., 5 ф. менѣе.

2) Для жеребцовъ 4, 5 и 6 лѣтъ и кобылъ 4 и 5 лѣтъ, всѣхъ породъ, родившихся въ Россіи и за границею 500 р., съ подпискою по 25 р., съ лошади, второй изъ приза и подписныхъ 100 р., дист. $3\frac{1}{2}$ вер., вѣсъ N 1.

Третій день 21 мая.

1) Для ѣздоковъ охотниковъ, на лошадяхъ не моложе 4 лѣтъ, родившихся въ Россіи и Царствѣ Польскомъ 400 р., съ подпискою по 25 р., съ лошади, второй изъ приза и подписныхъ 100 р., третьей подписка, скачка съ препятствіями. Дист. 3 вер., вѣсъ на жер., 4 л. 4 п. 5 л. 4 п. 6 ф., 6 л. и старѣе 4 п. 10 ф., на коб., 5 ф., менѣе.

2) Для жеребцовъ 4, 5 и 6 и кобылъ 4 и 5 лѣтъ, родившихся въ Россіи и за границею 600 р., съ подпискою по 50 руб., съ лошади, второй изъ приза и подписныхъ 100 руб., третьей подписка, дист., $4\frac{1}{2}$ вер., вѣсъ на жер., 4 л. 3 п. 16 ф., 5 л. 3 п. 24 ф., 6 л. 3 п. 30 ф., на коб. 5 ф. менѣе.

Во всѣхъ призахъ лошади, рожденныя за границею и принадлежащія иностранцамъ несутъ 7 ф. лишняго вѣса.

Число записываемыхъ лошадей одного и тогоже владѣльца на всѣ призы не ограничивается.

Свидѣтельство лѣтъ лошадей назначается на канунѣ перваго дня скачекъ съ 10 до 12 часовъ утра въ зданіи, помѣщающемъ земскую конюшную.

Записка лошадей принимается въ томъ же зданіи въ опечатанныхъ пакетахъ на канунѣ каждой скачки.

Скакать на лѣво.

Вмѣстѣ съ запискою на скачки, назначенныя для лошадей, рожденнымъ у частныхъ заводчиковъ округа, должно быть представлено владѣльцами удостовѣреніе, что лошади дѣйствительно родились въ ихъ или другомъ заводѣ губерніи, а на призы для лошадей, принадлежащихъ владѣльцамъ округа — удостовѣреніе, кому лошади принадлежатъ.

Губерніи округа: Виленская, Гродненская, Ковенская, Витебская, Минская, Могилевская, Смоленская, Подольская, Кіевская, Волынская, Псковская, Эстляндскя, Лифляндская, Курлядская и Бессарабская область.

Независимо отъ призовъ на скачки назначено на преміи для выставокъ лошадей верховыхъ 500 руб., и крестьянскихъ 200 р., а также на призы тяжеловозные крестьянскіе 200 руб.,

Записка принимается при земской конюшнѣ 15 мая, отъ 10 до 3 часовъ.

На выставку жеребцы и кобылы 4, 5 и 6, а на испытаніе 5, 6 и 7 лѣтъ.

При запискѣ на лошадей верховаго сорта прилагать аттестаты о происхожденіи, съ описаніемъ примѣтъ и мѣста рожденія, за подписью заводчика, съ приложеніемъ его печати, а при лошадяхъ крестьянскаго сорта, удостовѣреніе сельскаго начальства, съ описаніемъ примѣтъ, что представляемая лошадь родилась и воспитана у него. 2—87

Отъ Виленскаго приказа общественнаго призрѣнія объявляется, что въ ономъ будетъ продаваться за ссудную недоимку и прочія казенныя взысканія имѣніе Краснополь, Дисненскаго уѣзда, помѣщиковъ Августа и Ада-

ма Милашевичей въ 1 станѣ состоящее, съ показанною по описи землею 367 десят. 1200 саж. изъ коихъ въ пользованіи крестьянъ по уставной грамотѣ 195 десят. Дохода изъ этого имѣнія исчислено въ годъ 925 руб. сер. О срокахъ продажи будетъ опубликовано чрезъ сей же Вѣстникъ. 3—70

Отъ Виленскаго приказа общественнаго призрѣнія объявляется, что въ ономъ будетъ продаваться за ссудную недоимку и прочія казенныя взысканія имѣніе помѣщика Тарквинія Буйницкаго, Островъ, называемое дисненскаго уѣзда, въ 1-мъ станѣ состоящее, съ показанною по описи землею 319 десятинъ, изъ коихъ въ пользованіи крестьянъ по уставной грамотѣ 45 десятинъ. Дохода изъ этого имѣнія исчислено въ годъ 746 руб. 44 коп. сер. О срокахъ продажи будетъ опубликовано чрезъ сіи же вѣдомости. 3—79

Гродненское городовое полицейское управленіе, на основаніи 271 и 289 ст: X, т. 2 части свода гражданскихъ законовъ, вызываетъ находящуюся за границею, въ Европѣ, графиню Евелину Грабовскую, въ теченіи годичнаго срока, въ присутствіе Брестскаго уѣзднаго полицейскаго управленія, для предъявленія ей переданной въ оное переписки о взысканіи съ нея для вольнаго человѣка Осипа Васильева Безденскаго сто рублей серебромъ. 3—82

ГЛАВНОЕ ОБЩЕСТВО
РОССІЙСКИХЪ ЖЕЛѢЗНЫХЪ ДОРОГЪ.

Отъ совѣта управленія главнаго общества Россійскихъ желѣзныхъ дорогъ объявляется, что ленъ, пенька, пеньковая и льняная пряжа и хрящъ, за перевозку коихъ со всѣхъ станцій Сп-Бурго-Варшавской желѣзной дороги до Вержболово, совѣтъ, въ видахъ поощренія вывоза сихъ продуктовъ за границу, понизилъ тарифную плату со 2 до третьяго класса, со скидкою 10% за полные вагоны, будутъ перевозиться за таковую плату, не до 1 будущаго марта, какъ было объявлено совѣтомъ, но въ теченіе всего 1864 года; эта же пониженная плата будетъ взиматься въ теченіе сего года и за перевозку означенныхъ товаровъ со всѣхъ станцій Варшавской желѣзной дороги до Варшавы. 3—72.

КОНКУРСЪ НА СОЧИНЕНІЕ О РУССКОЙ СТЕНОГРАФІИ. Коммиссія, учрежденная при министерствѣ народнаго просвѣщенія, по дѣлу о введеніи въ учебныя заведенія вѣдомства сего министерства преподаванія русской стенографіи, приглашаетъ желающихъ представить оной на конкурсъ сочиненія о стенографіи.

Условія конкурса слѣдующія:

1) Сочиненія могутъ быть рукописныя или печатныя и заключать въ себѣ изобрѣтенную спеціально для русскаго языка стенографическую систему или примѣненіе къ русскому языку иностранныхъ системъ; во всякомъ случаѣ, сочиненія должны содержать въ себѣ полную систему русской стенографіи, разработанную въ видѣ учебника для среднихъ учебныхъ заведеній.

2) Сочиненія должны быть представлены къ 1 октября 1864 года и адресованы въ коммиссію о стенографіи, находящуюся въ VI с.-петербургской гимназіи, у Чернышева моста.

3) То изъ сочиненій, которое моммиссіею будетъ признано наиболѣе удовлетворительнымъ, будетъ напечатано, если оно представлено въ рукописи, на счетъ правительства въ количествѣ 1,200 экземпляровъ, съ предоставленіемъ ихъ въ пользу автора и съ сохраненіемъ за нимъ права собственности на сочиненіе; сверхъ того, автору такого сочиненія будетъ назначена премія въ 1,500 рублей.

4) Имена авторовъ могутъ быть означены на сочиненіи или заключаться въ запечатанныхъ конвертахъ съ девизами. Въ случаѣ непринятія сочиненій, запечатанные конверты, въ коихъ означены имена авторовъ, будутъ уничтожены въ присутствіи коммиссіи, а рукописи сохранены до востребованія ихъ авторами. 2—74.

ВЫШЕЛЪ 1-ый ВЫПУСКЪ (20 КАРТИНЪ)

СВЯЩЕННО-БИБЛЕЙСКОЙ ИСТОРІИ
ВЕТХАГО И НОВАГО ЗАВѢТА ВЪ ЛИЦАХЪ.
240 ИЗОБРАЖЕНІЙ СЪ РИС. ПРОФ. Ю. ШНОРРА.

Изданіе В. Е. Генкеля.

Свящ.-библейская Исторія въ лицахъ выходитъ выпусками, состоящими изъ 20 листовъ каждый. Всѣхъ выпусковъ будетъ 12, и они будутъ выходить въ два мѣсяца одинъ разъ. Все изданіе окончено будетъ въ два года. Подписная цѣна за все изданія 6 руб., съ доставкою 6 р. 50 к., съ пересылкою 8 руб. Деньги эти могутъ быть внесены разомъ, при подпискѣ, или въ два срока; половина при подпискѣ а другая половина послѣ полученія 6-го, выпуска. Допускается разсрочка платежа: при подпискѣ 2 рубля и послѣ полученія 1-го, 3-го, 5-го и 7-го выпусаа по 1 рублю (на пересылку добавляется еще по одному рублю послѣ полученія 9-го и 11-го выпуска). Разсрочка эта допускается только для тѣхъ лицъ, которыя подписываются непосредственно у издателя, въ С.-Петербургѣ, у Пѣвческаго моста, въ домѣ Утина, кв. № 46, для жителей Москвы, вносящіе всѣ деньги впередъ, назначается цѣна 6 р. 50 к., съ доставкою 7 руб.

Каждый выпускъ продается отдѣльно по 75 к., съ пересылкою по 1 рублю.

ВЫШЕЛЪ 2-ой ВЫПУСКЪ

СѢВЕРНАГО СІЯНІЯ
РУССКАГО ХУДОЖЕСТВЕННАГО АЛЬБОМА.

Содержаніе этого выпуска: 1) Гравюры: *Неровный бракъ*, В. Пукерева. *Богданъ Хмельницкій въ Переяславлѣ*, А. Шарлеманя. *Принесеніе Исаака въ жертву*. А. П. Лосенко. *Въ харчевнѣ*, Попова. Текстъ: Прекрасная партія. Зиновій Богданъ Хмельницкій, гетманъ обѣихъ сторонъ Днѣпра. М. Д. Хмырова.— Русскіе историческіе живописцы, І. А. П. Лосенко, П. Н. Петрова.—Потерянная.

Для другихъ выпусковъ 1864 г. приготовлены еще слѣдующія Гравюры: *Брюллова*, Распятіе Спасителя.— Послѣдній день Помпеи.— Одалиска. *Иванова*, Явленіе Христа народу.— *Ѳедотова*, Утро послѣ пирушки.— *Трутовскаго*, Похороны.— Раздача яблоковъ.— *Корнѣева*, Отправленіе въ школу.— *Шарлеманъ* Тильзитское свиданіе.— *Зауервейдъ*, Петръ I въ Нарвѣ.— *Раева*, Св. Олимпій.— Виды Рязани и Тобольска *Шубина*. Статуя П.-*Торелли*, Коронованіе Екатерины II.-*Ге*, Саулъ у Аендорской волшебницы.— *Димитріевъ*, Воскресенье въ деревнѣ.—*Сверчкова*, Возвращеніе съ медвѣжьей охоты.— *Лебедева* Сцена изъ „Героя нашего времени“ и „Маскарада“ Лермонтова.— *Лапченко*, Сусана.—*Дмитріева* Сцена изъ романа „Взбаламученное море.“—*Егорова*, „Христа ради!“—*Капкова*, Купель силоамская и друг.

Подписка на 1864 г. продолжается. Цѣна годовому изданію, состоящему изъ 12 выпусковъ въ которыхъ отъ 36 до 48 гравюръ и столько же листовъ текста 6 руб., съ доставкою въ Петербургѣ 6 р. 50 к., съ пересылкою 8 руб. (Въ Москвѣ 6 р. 50 к. съ доставк. 7 руб.) Первый и второй томъ Сѣвернаго Сіянія (1862 и 1863 годъ) продаются въ великолѣпныхъ англійскихъ переплетахъ по 8 р., съ перес. 10 р. Въ каждомъ изъ этихъ томовъ по 48 гравюръ и до 800 столбцовъ текста.

Требованія адресуются: Въ редакцію Сѣвернаго Сіянія, въ С. Петербургѣ у Пѣвческаго моста д. Утина кв. № 46. 1—101

ВЫШЛО ИЗЪ ПЕЧАТИ

ПОПУЛЯРНОЕ РУКОВОДСТВО

КЪ

ФОТОГРАФІИ

На Коллодіонѣ,

Содержащее въ себѣ способы полученія негативовъ и позитивовъ на мокромъ и сухомъ коллодіонѣ, стереоскопическихъ изображеній, позитивныхъ рисунковъ на бумагѣ и т. п.

Сочиненіе

ВАНЪ-МОНКОВА (Dr. VAN-MONCKHOVEN),

Объясненное 115 политипажами въ текстѣ.

Съ французскаго экземпляра, исправленнаго нарочно для этого изданія авторомъ, перевелъ и дополнилъ примѣчаніями, таблицами и другими свѣдѣніями.

АЛЕКСАНДРЪ ФРИБЕСЪ.

Книга эта продается въ книжныхъ магазинахъ, въ депо фотографическихъ принадлежностей, въ магазинахъ эстамповъ и т. п., а также у переводчика, въ С. Петербургѣ, близъ большаго театра, по Никольской улицѣ, домъ № 8.

Цѣна 2 рубля. 3—35

Купцомъ Ш. *Нейманомъ* издана и напечатана книга, подъ заглавіемъ:

Miesiąc Maj Najświętszéj Pannie Marji poświęcony, ułożony przez X. Pinarta, autora dzieł: Głos duszy, Ogień miłości, i w. i.

Цѣна 30 коп. сер. Получить можно у издателя, и въ книжныхъ магазинахъ г-на М. Оргельбранда и Красносельскаго. 3—98

Отъ главнаго управленія имѣній князя Петра Витгенштейна въ г. Вильнѣ на Виленской улицѣ въ домѣ Гликсберга, объявляется, что состоящее Минской губерніи въ Минскомъ, Борисовскомъ и Игуменскомъ уѣздахъ Смолевицкое имѣніе, съ мѣстечкомъ Смолевичи и 4 фольварками, въ 30 верстахъ отъ г. Минска, на почтовомъ трактѣ въ Москву и вмѣстѣ съ тѣмъ на рѣкѣ Березинѣ, входящей въ составъ канала, отдается въ арендное содержаніе съ 24-го іюня сего 1864 года нераздѣльно или частями. Пашни 2066 морг., сѣнокосныхъ луговъ 720 морговъ. Дохода получается 6.000 руб. въ годъ, за исключеніемъ оброковъ съ крестьянъ. 3—97

Жена моя, вотчинница им. Розалинъ, состоящаго Ковенской губер. въ Поневѣжскомъ уѣздѣ, Каролина Станиславовна, урожденная Бяллозоръ Богдановичева, выдала мнѣ, мужу своему, коллежскому секретарю Владиславу Бонифатьеву Богдановичу, общую и неограниченную довѣренность, явленную въ Добленскомъ уѣздномъ судѣ, которую 6-го сего марта потеряна въ проѣздѣ по г. Вильно отъ бангофа къ дому Пузины, подавъ о сей потерѣ объявленіе въ Виленское городское полицейское управленіе, я объявляю тоже въ Вѣстникѣ, что помянутая довѣренность никому служить не можетъ, и что о прекращеніи дѣйствія ея, подано въ Добленскій уѣздный судъ явочное прошеніе. 2—99

Одобрено Цензурою, Вильно, 16 марта 1864 г.

Въ типографіи А. К. КИРКОРА.